
SAMLENOTAT
Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27. – 28. juni 2016

1. Markedssituationen for landbrugsvarer
- *Orientering fra Kommissionen*
KOM-dokument foreligger ikke
side 3

2. Forenkling af den fælles landbrugspolitik
- *Præsentation og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke
side 9

3. Fødevarerforsyningskæden – task force for landbrugsmarkedene
- *Orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 14

4. Bæredygtig forvaltning af de eksterne flåder og om ophævelse af Rådets forordning
(EF) nr. 1006/2008
- *Generel indstilling*
KOM (2015) 636
Side 18

5. Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet vedrørende høring om
fiskerimulighederne for 2017 under den fælles fiskeripolitik
- *Præsentation og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 21

6. Implementeringsplan for at fremme tilgængeligheden af lavrisiko
plantebeskyttelsesmidler samt accelerere implementeringen af integreret
plantebeskyttelse (IPM) i EU's medlemsstater
- *Præsentation*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 25

7. Rådskonklusioner om bekæmpelse af fødevaretab og madspild
- *Vedtagelse*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 27

8. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter
– *Politisk enighed*
KOM (2014) 180
Side 31
9. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1829/2003 for så vidt angår medlemsstaternes mulighed for at begrænse eller forbyde anvendelse af genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer på deres område
– *Udveksling af synspunkter*
KOM (2015) 177
Side 47
10. Rådskonklusioner om evalueringer relateret til EU's handlingsplan om god regeringsførelse, samfundsforvaltning og handel på skovbrugsområdet (FLEGT-handlingsplanen) og dertil knyttede forordninger
– *Vedtagelse*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 54

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

den 27. – 28. juni 2016

1. Markedssituationen for landbrugsvarer

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4.maj 2016. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Markedssituationen for mælk og svinekød har været vanskelig gennem længere tid på grund af lave priser, der især følger af det fortsatte russiske importforbud mod landbrugsvarer fra EU og en generel ubalance mellem udbud og efterspørgsel. På den baggrund fremlagde Kommissæren på rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14. marts 2016 en række nye krisetiltag, herunder frivillig udbudsstyring i mælkesektoren. Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. juni 2016 med henblik på orientering fra Kommissionen.

Baggrund

Den generelle markedssituation for landbrugsvarer forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. juni 2016 med henblik på orientering fra Kommissionen.

Formål og indhold

EU's marked for særligt svinekød samt mælk har været vanskelig gennem længere tid. Det skyldes dels det russiske importforbud, der blev indført fra august 2014, dels generel ubalance mellem udbud og efterspørgsel, og hvad angår mælk også bortfaldet af EU's mælkekvotesystem og aftagende kinesisk efterspørgsel.

På rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14. marts 2016 oplyste Kommissionen, at der vil blive iværksat en række tiltag til afhjælpning af den nuværende markedssituation. Kommissionen har angivet, at der vil være tale om følgende tiltag:

- Frivillig udbudsstyring i mælkesektoren: Producentorganisationer, sammenslutninger af producentorganisationer, anerkendte brancheorganisationer og andelsselskaber skal kunne indgå aftaler om at begrænse produktionen i op til 6 måneder – en periode der kan forlænges med yderligere 6 måneder. Beslutningen om at iværksætte dette tiltag tages af producentorganisationer, brancheorganisationer og andelsselskaber – ikke af medlemsstaterne. Kommissionens forordning herom trådte i kraft 12. april 2016.
- Finansiering af frivillig udbudsstyring: Der afsættes ikke EU-midler til støtte af mælkeproducenter, der deltager i den ovennævnte udbudsregulering. Kommissionen har oplyst, at det bliver muligt for medlemsstaterne at yde 15.000 € pr. producent i statsstøtte om året. Støtten skal notificeres og godkendes af Kommissionen, jf. TEUF, artikel 107(3)(c). Lofterne for den såkaldte de-minimis-støtte ændres ikke. Kommissionen har oplyst, at statsstøtten på 15.000 € pr. producent pr. år både kan ydes til mælkesektoren, svinesektoren og frugt- og grøntsektoren. Støtten skal foruden udbudsregulering også kunne ydes til afhjælpning af finansielle problemer samt til ophør af produktion.
- Loft over mængder, der kan opkøbes til intervention til forud fastsat pris øges. De mængdemæssige begrænsninger for skummetmælkspulver (109.000 tons) og smør (50.000 tons) fordobles midlertidigt. Rådet har vedtaget forordning herom, der trådte i kraft 20. april 2016.
- Genåbning af privat oplagring af svinekød: Kommissionen påtænker at åbne en ny runde af støtte til privat oplagring af svinekød på et hensigtsmæssigt tidspunkt i forhold til de sæsonmæssige udsving i svineprisen.

Desuden vil Kommissionen øge den målrettede støtte til salgsfremme af mejeriprodukter og svinekødsprodukter, ligesom samarbejdet med den Europæiske Investeringsbank intensiveres med henblik på udvikling af passende finansielle instrumenter. Herudover vil Kommissionen se nærmere på

mulighederne for at yde eksportkreditter til landbrugsvarer på EU-niveau. Endvidere vil Kommissionen forlænge de eksisterende krisetiltag for frugt og grønt (som udløber sommeren 2016) og overveje eventuel forhøjelse af tilbagetrækningspriserne. Ydermere arbejder Kommissionen intensivt på en genåbning af eksport af visse svinekødsprodukter til Rusland. Disse produkter er ikke omfattet af det russiske importforbud mod EU, men udelukket på grund af veterinære restriktioner. Endelig vil Kommissionen fortsætte arbejdet med at åbne nye markeder for EU's landbrugseksport, oprette et markedsobservatorium for svinekød og oksekød samt fremrykke den planlagte evaluering af mælkepakken fra 2018 til 2016.

Krisepakke efterår 2015

Kommissionen iværksatte i oktober 2015 en særlig krisepakke til husdyrsektoren (navnlig mejerisektoren) på 500 millioner €, hvoraf der uddeles 420 millioner € som særlig støtte til husdyrproducenter i EU. Støtten uddeles som kuverter til de enkelte medlemsstater, hvor Danmarks andel er 11,1 millioner € svarende til 82,83 mio. kr. Fordelingen af midlerne til medlemsstaterne var baseret på mælkekvoterne frem til april 2015 sammenholdt med prisfald, tørke og eksport til Rusland. Den danske andel anvendes til direkte støtte til mælkeproducenter og til finansiering af danske kvæg-, svine-, fåre- og gedeproducenters dyrevelfærdsgebyr i 2016. Støtten blev udbetalt primo april 2016.

Kommissionens krisepakke indeholder også støtte til privat oplagring af ost, støtte til ét-årig oplagring af skummetmælkspulver samt støtte til privat oplagring af svinekød. Hertil kommer oprettelsen af en task force for landbrugsmarkedene, der har til formål at se på udfordringerne i forsyningskæden, herunder markedstransparens og adgang til finansielle instrumenter. Task forcen forventes at komme med sin afsluttende rapport i løbet af efteråret 2016, der kan indeholde anbefalinger om ændring af EU-lovgivning.

Markedssituationen for mælk og mejeriprodukter

Siden medio 2014 er der indtruffet betydelige prisfald på mælk og mejeriprodukter. Det skyldes et meget stort udbud af mælk på markedet, dårlig efterspørgsel på grund af det russiske importforbud, vigende efterspørgsel fra Kina samt ophøret af EU's mælkekvoter pr. 31. marts 2015.

I EU er mælkeindvejnngen steget betydeligt efter mælkekvoternes ophør 31. marts 2015. Således lå mælkeindvejnngen i 2015, 2,5 % over indvejnngen i 2014. Dette tal dækker over meget store stigninger i Irland (13 %) Belgien (6,5 %) og Nederlandene (6 %) og mere moderate stigninger i Danmark, Polen, Storbritannien og Tyskland (hver omkring 2 %). Indvejnngen i 2014 lå i øvrigt over de foregående år. Også globalt har der været en stigning i mælkeproduktionen (stigning på 1,2 % i USA i 2015 i forhold til 2014). Det øgede udbud er ikke fuldt ud blevet modsvaret af en tilsvarende øget efterspørgsel fra verdensmarkedet.

Denne situation har medført store prisfald. Afregningsprisen til producenterne i EU var i april 2016 på 27,6 eurocent/kg. Det er et fald på 12 % sammenlignet med februar 2015 og 31 % sammenlignet med januar 2014. De danske mælkeproducenter har også oplevet prisfald på dette niveau. Også for mejeriprodukter er priserne lave. I Danmark er afregningsprisen til producenterne løbende blevet justeret i takt med prisudviklingen i EU. Arlas pris til konventionelle producenter i blandt andet Danmark er i juni 2016 på 1,86 kr./kg, Det er et fald på over 33 % i forhold til før det russiske importstop.

Siden starten af det russiske importforbud i august 2014 har der været iværksat ordninger med støtte til privat oplagring af henholdsvis skummetmælkspulver og smør, og for ganske nyligt er disse tiltag er blevet forlænget frem til udgangen af september 2016. Som supplement hertil er der i forbindelse med Kommissionens hjælpepakke fra efteråret 2015 desuden iværksat en ordning med støtte til privat oplagring af ost og en ordning med støtte til længerevarende, ét-årig oplagring af skummetmælkspulver. Ordningerne har ikke været anvendt i Danmark.

Endelig foretages der opkøb under ordningen for intervention af skummetmælkspulver. Der har ikke været interventionsopkøb i Danmark. På grund af stor anvendelse af intervention af skummetmælkspulver øgede Rådet i april 2016 den mængde, der kan opkøbes til intervention til fast pris fra 109.000 tons til 218.000 tons. Da den udvidede mængde allerede er blevet opbrugt, har Kommissionen oplyst, at den vil foreslå Rådet

en yderligere udvidelse til 350.000 tons. Indtil udvidelsen bliver besluttet af Rådet, skal salg til intervention af skummetmælkspulver ske ved licitation (budrunder).

Markedssituationen for svinekød

Også svinefødssektoren blev ramt af det russiske importforbud i august 2014. I forvejen havde der dog siden februar 2014 været et veterinært begrundet importforbud i Rusland mod svinekød fra EU på grund af afrikansk svinepest i Polen og Baltikum. Det politiske importforbud fra august 2014 omfatter ikke fedt, spæk og biprodukter, men det gør det veterinært begrundede importforbud. Det arbejdes derfor for at kunne genoptage eksporten fra EU til Rusland af disse produkter.

Ud over det russiske importforbud har markedssituationen for svinekød været præget af stort udbud i 2015. Antallet af slagtinger i EU steg således i 2015 med 3,3 % i forhold til 2014. Det er navnlig i Spanien (+ 6 %) og Nederlandene (+5 %), hvor der har været store stigninger i antal slagtede dyr. I Tyskland var stigningen kun på 1,3 %, og i Danmark var der et fald på 0,9 % (og en øget eksport af smågrise). Det bemærkes, at den stigende svinebestand i Spanien betyder, at Spanien nu har den højeste svinebestand i EU, hvilket hidtil har været Tyskland. Der forventes faldende produktion i 2016 i EU.

I uge 1 i 2016 var prisen på svinekød på EU-niveau på 128,45 €/100 kg. Det er et fald på 6,5 % i forhold til samme tid i 2015. Siden er prisen faldet til 127,51 €/100 kg i uge 16 i 2016. I starten af sommeren er der sket en forbedring af markedssituationen og prisen på EU-niveau er steget til 139,37 €/100 kg i uge 20 i 2016. I det sidste halvår af 2014 faldt afregningspriserne på svin i Danmark med ca. 25 %. I 2015 lå den danske notering i starten af sommeren - hvor prisen normalt er højest - på 9,40 kr./kg. (til sammenligning var den i sommeren 2014 ca. 10,60 kr./kg.). Prisen faldt sidst i 2015 yderligere til 8,70 kr./kg. I begyndelsen af juni 2016 er prisen steget til 10,00 kr./kg.

EU's eksport faldt 6 % i 2014 i forhold til 2013 på grund af bortfald af det vigtige russiske marked. Men i 2015 har det været muligt at øge eksporten navnlig til Kina. EU's eksport af svinekød i 2015 blev således 7,6 % højere end i 2014, men til lave priser.

Kommissionen indførte i marts 2015 og frem til udgangen af april 2015 støtte til privat oplagring af svinekød. Der blev oplagret i alt 65.000 tons. Heraf blev ca. 15.000 tons eller ca. 24 % indlagret i Danmark, der blev største bruger af ordningen. Som led i Kommissionens krisepakke fra efteråret 2015 blev der i perioden primo til ultimo januar 2016 på ny indført støtte til privat oplagring af svinekød. I forhold til ordningen i foråret 2015 blev støttesatsen øget, og fedt blev omfattet. Der blev i alt ansøgt om en samlet mængde på 89.841 tons. Danmark blev den tredjestørste bruger af ordningen med 11.676 tons eller 13 %.

Markedssituationen for frugt og grønt

Frugt og grøntsektoren havde en betydelig eksport til Rusland. Kommissionen indførte derfor efter indførelsen af det russiske importforbud i august 2014 en særlig støtte til frugt og grøntsektoren, som løbende er blevet forlænget senest indtil 30. juni 2016. Støtten består i tilbagekøb, undladt høst og grøn høst samt gratis uddeling. Støtten allokeres primært til de produkter og medlemsstater, der er særligt berørt af manglende eksport til Rusland. De almindelige regler under markedsordningen for frugt og grønt giver desuden producentorganisationerne i medlemsstaterne mulighed for at indføre kriseforanstaltninger, herunder tilbagetrækning i deres driftsprogrammer. Prisniveauet har generelt været svingende under krisen. På det seneste har der været en overforsyning af tomater med faldende priser til følge, mens situationen er mere stabil for andre produkter. Den danske frugt og grøntsektor har ikke været påvirket af krisen i videre omfang, og den særlige krisestøtte er ikke blevet anvendt i Danmark. Kommissionen agter at forlænge støtten. Det vil være til samme støtteniveau, men til væsentligt mindre mængder set i lyset af, at producenterne har haft tid til at tilpasse sig og finde nye markeder.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen. Europa-Parlamentet har den 7. juli 2015 vedtaget en betænkning om udsigterne for EU's mejerisektor, herunder virkningen af mælkepakken (Nicholson-rapporten). Det påpeges blandt andet, at de værktøjer, der allerede er til rådighed i mælkesektoren, kan

anvendes mere målrettet. Videre fremhæves det, at det eksisterende sikkerhedsnet ikke er tilstrækkeligt og ikke effektivt kan håndtere kommende udfordringer i mælkesektoren. Her nævnes blandt andet behovet for udbudsregulering. Udvalget finder videre medlemsstaternes implementering af mælkepakken fra 2010, der blandt andet giver medlemsstaterne mulighed for indførelse af obligatoriske kontrakter i mælkesektoren, skuffende og ønsker at styrke pakken yderligere, herunder med henblik på at styrke kontraktrelationer og fremme anerkendelsen af producentorganisationer. Rapporten har også fokus på, at Kommissionen skal være mere involveret i at åbne nye markeder og fjerne handelsbarrierer. Europa-Parlamentet ønsker ligeledes at hæve interventionsprisen på smør og skummetmælkspulver.

Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg har løbende drøftet markedssituationen, og der er generelt et ønske om yderligere markedstiltag fra udvalgets side.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Konsekvenser

Kommissionen har ikke fremlagt konkrete forslag, men det må forventes, at iværksættelsen af de forskellige initiativer vil have konsekvenser for EU-budgettet, men det vil antageligvis være i form af omprioriteringer indenfor landbrugsbudgettet. Der forventes ikke statsfinansielle, lovgivningsmæssige eller administrative konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug), hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer anfører, at i forhold til den helt usædvanligt svære situation, som mejerierhvervet står overfor, er det forsat Landbrug & Fødevarers generelle holdning, at den langsigtede løsning på krisen er at sikre en øget afsætning gennem markedsåbninger og forsat forbedring af konkurrenceevnen. Det må dog forventes, at der på det kommende ministerrådsmøde sandsynligvis vil være fokus på tiltag, der hjælper landmænd og som samtidig bidrager til at begrænse udbuddet. I den udstrækning, det er nødvendigt, vil Landbrug & Fødevarer pege på en frivillig EU-finansieret ophørsordning. En sådan ordning vil give mulighed for værdigt at hjælpe nødlidende mælkeproducenter ud af erhvervet. Landbrug & Fødevarer anfører i forhold til svinekød, at noteringen de sidste fire uger er steget fra 8,70 kr./kg til 10,00 kr./kg i dag. Stigningen er drevet af det gode grillvejr, god efterspørgsel i Kina og en produktion i EU, som er rimelig stabil.

Landbrug & Fødevarer fremfører overordnet om markedsinstrumenter, at privat oplagring er et relevant værktøj i værktøjskassen til at imødegå markedsudsving, samt at en højere interventionspris på mejeriprodukter vil lægge en effektiv bund i markedet. Landbrug & Fødevarer støtter ikke anvendelse af eksportrestitutioner.

EU skal understøtte medlemslandenes arbejde på at få skabt markedsadgang. I de tilfælde hvor EU har opnået en frihandelsaftale, er det helt centralt, at der sker en hurtig implementering af alle aspekter, herunder SPS-området. Indsatsen for at skabe yderligere markedsadgang skal være baseret på en fleksibel tilgang samt den faglige kompetence og kapacitet, der er til rådighed. Landbrug & Fødevarer bakker op om en step-by-step tilgang, hvor de enkelte medlemslandes manøvre muligheder opretholdes og understøttes af Kommissionen. Landbrug & Fødevarer er bekymrede for, at et ren "single entity" tilgang kan skabe forsinkelser samt problemer for EU's samlede eksportinteresser, såfremt der måtte opstå problemer i enkelte geografiske områder i EU, hvilket Ruslands-problemet er det seneste eksempel på. "Single entity" tilgang er ydermere behæftet med meget store risici, da eksempelvis en enkelt mislykket inspektion i et enkelt medlemsland kan stoppe for den samlede EU-eksport fra den pågældende sektor.

På toldområdet mener Landbrug & Fødevarer, at det ligeledes er helt centralt, at der opnås samme toldnedsættelser, som EU's konkurrenter får i tilsvarende frihandelsaftaler. Ifølge Landbrug & Fødevarer er der alt for mange eksempler på, at dette ikke er tilfældet. For eksempel har USA og Canada opnået markant

bedre toldnedsættelser til Mexico, Colombia, Peru m.v. for en række landbrugsprodukter. Landbrug & Fødevarer mener desuden, at en fælles EU eksportkredit ordning inden for WTO rammerne er en fornuftig idé.

I forhold til mejeribrug er Landbrug & Fødevarer enige i, at markedssituationen er vanskelig for mælkesektoren. Grundlæggende er det Landbrug & Fødevarers opfattelse, at mejerisektoren er og fortsat skal være styret af markedet. Det er ligeledes vigtigt, at den fælles landbrugspolitik ikke re-nationaliseres, da dette vil give incitament til en usund og ulige konkurrence blandt EU's medlemslande, om hvem der kan bruge flest penge på landbruget. Dette efterlader Kommissionen med et begrænset sæt værktøjer til at håndtere den nuværende særdeles vanskelige situation, men det understreger samtidig behovet for en hurtig og koordineret EU indsats. Ifølge Landbrug & Fødevarer er det derfor afgørende, at EU's markedsrelaterede værktøjer anvendes effektivt, og at de justeres til at kunne understøtte bedring i markedet. Landbrug & Fødevarer ser i den forbindelse gerne:

- Støtte til alle initiativer, der kan hjælpe til at åbne eksportmarkedet og sikre handelsstrømme.
- Højere interventionspris for rettidigt at lægge en effektiv bund i markedet.
- Ophævelse af superafgiften, alternativt 1 års udsættelse af superafgiftsbetalingen i 2016 for kvoteår 2014/2015 for at lette likviditetspresset på de danske mælkeproducenter.
- Kommissionen bør hurtigt implementere de resterende elementer af den seneste krisepakke. Det er ikke acceptabelt at de afsatte midler til uddeling af mælk som fødevarerhjælp ikke er blevet brugt endnu.
- Desuden bør Kommissionen hurtigst muligt se på muligheder for at bruge den Europæiske Investeringsbank til finansiering af projekter i mælkesektoren som for eksempel stalde til fremme af dyrevelfærd.
- Mejeribrug er åben overfor at se på nye eksportkreditværktøjer.

Mejeribrug afviser enhver form for EU-finansierede eller obligatoriske udbudsregulerende forslag, der vil bringe "mælkekvoteerne ind af bagdøren". Landbrug & Fødevarer lægger desuden vægt på, at der ikke indføres instrumenter til regulering af den private sektor (kontrakter, producentorganisationer m.v.), der strider imod andelsselskabernes karakter og vedtægter.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til mejeri, at Kommissionen har foreslået at tillade frivillig udbudsregulering i henhold til markedsordningens artikel 222, som kan anvendes i tilfælde af svær ubalance i markedet. En tilladelse er nødvendig, idet konkurrencereglerne normalt forbyder samordnet praksis omkring for eksempel udbud og priser. Ordningen skal omfatte anerkendte producentorganisationer, sammenslutninger af disse og anerkendte interprofessionelle organisationer samt kooperativer. Ordningen vil i første omgang kun gælde i 6 måneder, men kan forlænges med yderligere 6 måneder. Kommissionen har tilkendegivet, at den frivillige mulighed kan finansieres via den målrettede støtte, som medlemsstaterne fik tildelt i september sidste år eller via nationale midler. Dansk Mejerbrug er principielt modstander af nye udbudsregulerende forslag, der vil bringe "mælkekvoteerne ind af bagdøren". Om end der er tale om et frivilligt tiltag som ikke er EU-finansieret, så er der principielt tale om et skridt i den forkerte retning. Med hensyn til regulering af mælkeudbuddet, for derigennem at skabe en højere mælkepris, er det desuden fra flere sider blevet understreget, at dette ikke vil have nogen effekt på mælke markedet, idet EU er en del af verdensmarkedet som bestemmes af globale forhold. I forhold til svinekød mener Landbrug & Fødevarer, at i den nuværende markedssituation er privat oplagring sæsonmæssigt ikke hensigtsmæssigt, men kan blive det senere i år, hvis situationen ikke forbedres. Sæsonmæssigt er privat oplagring mest relevant omkring jul.

Landbrug & Fødevarer støtter, at rammerne for at etablere en fælles europæisk eksportkreditordning grundigt undersøges. En fælles europæisk eksportkreditordning skal sikre den nødvendige risikovillighed til forsikring af eksport til tredjelande. De fleste nye markeder for europæisk eksport inden for landbrugs- og fødevarerektoren er nye vækstmarkeder i Asien, Afrika og Sydamerika, hvor risici ved handel er større, og derfor er behovet for eksportkreditter tillige større. Fordelen ved en fælles europæisk eksportkreditordning skal være en større risikovillighed, lavere præmier/gebyrer end de nationale ordninger samt at skabe ens konkurrencevilkår for europæiske eksportører. Inspiration kan trækkes fra USA's eksportkreditordning (Ex-Im-Bank).

Dyreværns Organisationernes Samarbejdsorganisation (DOSO) fremhæver, at industriproduktion af dyr foregår i produktionssystemer, der efter eksisterende forretningsmodeller kræver, at antallet af dyr holdes konstant eller stigende. Modellen kompromitterer dyrenes velfærd samtidig med, at producentens mulighed for at tilpasse produktionen til markedet vanskeliggøres. Landbrugspolitikken kan enten skæres til efter uhensigtsmæssige forhold og cementerer dem eller ændre uheldige tendenser og vaner. Med optimal dyrevelfærd afværges en række utilsigtede negative effekter af husdyrbrug.

Markedssituationen kræver ifølge DOSO produktion af færre – ikke flere – af de enheder, der sælges med tab. EU-støtte og national støtte til landbruget skal efter DOSO's mening primært støtte ændring af de produktionsmetoder og forretningsmodeller, der har skabt problemerne. DOSO mener, at EU's krisepakke til husdyrsektoren skal anvendes til omlægning af husdyrbrug til produktionsformer med fokus på velfærd for det enkelte dyr. Midlerne fra hjælpepakken bør ikke anvendes til produktion af flere dyr. At tilføre et allerede mættet marked flere enheder – som ikke kan sælges med fortjeneste - må betegnes som en forfejlet strategi, der ikke skal støttes af offentlige midler.

Dansk Gartneri bemærker, at problemerne nu er størst i Polen og Belgien omkring æbler/pærer. Dette afspejles også i de kriseforanstaltninger, som Kommissionen arbejder med for perioden 2016-17.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det må forventes, at en lang række medlemsstater vil anerkende Kommissionens nye initiativer til afhjælpning af den vanskelige markedssituation. Nogle medlemsstater forventes dog at beklage, at der ikke ydes EU-støtte til den frivillige udbudsregulering i mælkesektoren. Ligesom enkelte medlemsstater antageligt ønsker udbudsstyring gjort obligatorisk. De samme medlemsstater forventes at påpege, at andre sektorer også bør omfattes. En række medlemsstater forventes at anmode om målrettet direkte støtte til mælke- og svineproducenter. I forhold til finansiering forventes kun et fåtal af medlemsstater at være villige til at anvende krisereserven. Endelig kan det forventes, at nogle medlemsstater vil rejse ønske om midlertidig forhøjelse af lofterne for den såkaldte de minimis-støtte på landbrug. Endelig kan det forventes, at nogle medlemsstater vil ytre ønske om yderligere obligatorisk oprindelsesmærkning. Nogle medlemsstater vil sandsynligvis problematisere nedsættelsen af støttede mængder i forlængelsen af kriseordningen for frugt og grønt.

På Det Europæiske Råds møde den 17. marts 2016 noterede stats- og regeringscheferne sig den alvorlige situation for landmændene navnlig i mælke- og svinesektoren og opfordrede Kommissionen til hurtigt at følge op på drøftelserne på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. marts 2016.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen anerkender den vanskelige markedssituation for særligt mælk og svinekød, og regeringen lægger vægt på, at der er tale om en europæisk udfordring, og at der skal findes løsninger i form af fælles europæiske tiltag. Samtidig lægger regeringen vægt på, at markedsorienteringen af EU's landbrugspolitik fastholdes og anerkender de markedsunderstøttende tiltag som værende en del heraf. På den baggrund støtter regeringen den midlertidige forhøjelse af lofterne for interventionsopkøb af mejeriprodukter.

Regeringen arbejder for markeds-mæssigt velbegrundet brug af markedsinstrumenter, der skal være balancerede i forhold til de påvirkede sektorer, idet man ikke kan støtte brug af eksportrestitutioner. Regeringen støtter ikke indførelsen af obligatoriske instrumenter til udbudsstyring herunder af mælkeproduktionen efter mælkekvoternes ophør. Endvidere støtter regeringen ikke udvidet adgang til statsstøtte.

Regeringen arbejder aktivt for, at der på EU-niveau arbejdes målrettet for at åbne nye markeder og afhjælpe tekniske handelshindringer.

Regeringen lægger afgørende vægt på, at EU-initiativer så vidt muligt finansieres via omprioriteringer inden for EU's landbrugsbudget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. maj 2016 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 17. maj 2016, jf. samlenotat oversendt den 4. maj 2016.

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. april 2016 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 11. april 2016, jf. samlenotat oversendt den 31. marts 2016.

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. marts 2016 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14. marts 2016, jf. samlenotat oversendt den 25. februar 2016.

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 6. november 2015 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 16. november 2015, jf. samlenotat oversendt den 29. oktober 2015.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. oktober 2015 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 22.-23. oktober 2015, jf. samlenotat oversendt den 1. oktober 2015.

Der er oversendt orienterende notat til Folketingets Europaudvalg den 22. september 2015 om Kommissionens hjælpepakke til de europæiske landmænd.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 4. september 2015 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 7. september 2015, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. august 2015.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg ved skriftlig forelæggelse den 9. juli 2015 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juli 2015, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. juli 2015.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

2. Forenkling af den fælles landbrugspolitik KOM-dokument foreligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. maj 2016. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen gennemførte i foråret 2016 en offentlig høring om gennemførelsen af de grønne krav i forhold til den direkte støtte. Formandskabet har lagt op til en udveksling af synspunkter samt præsentation fra Kommissionen af forenklingsforslag vedrørende de grønne krav på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. juni 2016.

Baggrund

Kommissionen forventes på det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27.-28. juni 2016 at ville præsentere en forenklingsspakke vedrørende de grønne krav i forhold til den direkte støtte, som skal vedtages inden 2017.

Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. juni 2016 med henblik på orientering og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Forenkling af den fælles landbrugspolitik er en del af Kommissionens arbejdsprogram for 2015. Derudover er forenkling af landbrugspolitikken en hovedprioritet i Kommissionsformandens første hyrdebrev til landbrugskommissæren, hvoraf fremgår, at der skal være særlig opmærksomhed på nærhedsprincippet, fleksibilitet og forenkling i forbindelse med gennemførelse af landbrugsreformen. Endvidere fremgår det, at

landbrugskommissæren inden for de første 12 måneder skal genoverveje forenklingsmulighederne i forhold til direkte støtte, og her særligt grønning, landdistriktsudvikling, kvalitetspolitikken samt ordningen for frugt og grøntsager. Forenkling af landbrugspolitikken er også et element i Kommissionens arbejdsprogram for 2016.

Landbrugskommissæren inviterede i december 2014 medlemsstaterne til at komme med bidrag til forenkling. Samtidig bad man også Europa-Parlamentet samt interessenter om bidrag til konkrete forenklingsforslag. Dette resulterede i over 800 siders forenklingsforslag.

Kommissionen har formuleret tre principper for forenklingsovelsen:

- Politiske beslutninger fra 2013-reformen ændres ikke. Forenklingsforslag skal fokusere på de elementer, som kan ændres inden for rammerne af den nuværende politiske ramme.
- Forenklingsforslag skal ikke føre til en svækkelse af forsvarlig økonomisk forvaltning eller til en stigning i fejl i udbetaling af landbrugsudgifter; og
- Der bør gives prioritet til de områder, hvor landmænd og andre tilskudsmodtagere er mest berørt, og hvor de fleste ville nyde godt af en reduktion af den administrative byrde.

Fokus for Kommissionen er i udgangspunktet forenkling for den enkelte landmand.

Kommissionen har igangsat en intern gennemgang af hele lovgivningen på landbrugsområdet med henblik på at identificere de områder, som kan forenkles og overlades til medlemsstaterne i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

I forhold til direkte støtte er der med landbrugsreformen indført en række nye elementer, som støttemodtagerne skal overholde og medlemsstaterne administrere. Især de grønne krav er administrativt en stor byrde for administrationen og landbrugssektoren. Kommissionen har fremsat enkelte forenklingsforslag i løbet af 2015 og 2016. Disse har dog hovedsageligt haft karakter af tekniske småjusteringer samt lukning af huller i regelsættet, og har ikke omfattet ændringer i de grundlæggende basisforordninger, men alene i den afledte lovgivning og vejledningsdokumenter.

Kommissionen har som ændring af gennemførelsesbestemmelser i foråret 2016 foreslået et forenklet og generelt mere lempeligt sanktionssystem ved arealafvigelse (dog undtaget grønning) samt en såkaldt "gult kort" ordning, hvor landmanden ved mindre overtrædelser i forhold til direkte støtte får halveret sanktionen, og gjort den anden halvdel af sanktionen "betinget". Landmanden vil blive sanktioneret med den betingede sanktion, hvis landmanden året efter igen overanmelder det støtteberettigede areal. Kommissionen har stillet krav om 100 % opfølgende kontrol i det efterfølgende år, således at alle landbrugere, som får en betinget sanktion, skal genkontrolleres det efterfølgende år.

Kommissionens intention er på basis af det første års gennemførelse af reformen at evaluere gennemførelsen af de grønne krav med fokus på kravet om, at landmanden skal udlægge 5 % af omdriftsarealet som miljøfokusområder. Kommissionen har frem til primo marts 2016 gennemført en offentlig høring om de grønne krav, hvor der er indkommet omkring 3000 bidrag.

Kommissionen har tilkendegivet at ville fremlægge forslag til forenkling af gennemførelsesbestemmelser i forhold til de grønne krav juni 2016. Det forventes, at forenklingsforslagene vil være ledsaget af en rapport om medlemsstaternes implementering og landmændenes valg ved opfyldelse af grønningskravene baseret på det første års anvendelse.

Kommissionen skal endvidere fremlægge en evalueringsrapport af miljøfokusområder i marts 2017 med henblik på at vurdere, om procentsatsen på 5 % skal øges og eventuelt stille forslag herom.

Kommissionen skal desuden forelægge en første rapport om de første resultater vedrørende virkningerne af den nuværende fælles landbrugspolitik for Europa-Parlamentet og Rådet senest den 31. december 2018.

I relation til den fælles markedsordning er fokus på forenkling af det omfattende regelsæt på området i forbindelse med tilpasning til Lissabon-traktaten. Kommissionen vil i første halvår 2016 gennemføre en række forenklingstiltag og offentlig intervention, privat oplagring, licenser, medlemsstaternes indberetninger til Kommissionen samt frugt og grønt. Det forventes, at der i løbet af 2016 vil komme forenklingstiltag vedrørende toldkontingenter. Derimod har Kommissionen standset forenkling af handelsnormerne efter pres fra en række medlemsstater.

På landdistriktsområdet forventes fokus blandt andet at være på mere fleksible støttemuligheder, reglerne for kontrol og sanktioner i forbindelse med krydsoverensstemmelse, samt på mulighederne for anvendelsen af risikobaseret kontrol. Kommissionen har i foråret 2016 gjort det med gennemførelsesbestemmelser til landbrugsreformen indførte "plakatkrav" for arealordninger under landdistriktspolitikken frivilligt for medlemsstaterne.

EU's fælles landbrugspolitik er blevet identificeret som et prioriteret område for drøftelse under REFIT-plattformen, et nyt organ oprettet med henblik på at forenkle EU-lovgivningen. REFIT-plattformen består af to dele: én med eksperter fra medlemsstaterne og den anden af industriens og civilsamfundets aktører. Plattformen skal i slutningen af juni 2016 drøfte forenklingssideer for den fælles landbrugspolitik.

Rådet (landbrug og fiskeri) drøftede under det lettiske formandskab foråret 2015 forenkling på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. marts 2015. Rådet vedtog på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11. maj 2015 rådskonklusioner om forenkling af landbrugspolitikken, hvor fokus var at få Kommissionen til at gennemføre de forenklingstiltag, som hastede mest, og som kan opnås via tilpasninger i vejledningsdokumenter og afledt lovgivning. Rådskonklusionerne indeholder en række anbefalinger til prioriteter til forenkling samt overordnede forenklingsprincipper.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen.

Europa-Parlamentet har generelt kun i mindre grad interesseret sig for forenklingssagens ordenen. Europa-Parlamentet har ikke officielt fremsendt bidrag til Kommissions forenklingssproces, men forskellige medlemmer af Europa-Parlamentet har sendt egne bidrag.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Konsekvenser

Sagen har i sig selv har ikke statsfinansielle, administrative, lovgivningsmæssige eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. En eventuel kommende forenkling af landbrugspolitikken vil kunne få positive statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Sagen har været i høring i § 2-udvalget (landbrug), hvor der er modtaget følgende høringssvar.

Landbrug & Fødevarer anfører, at Kommissionen i forbindelse med implementeringen af landbrugsreformen løbende kommer med svar på spørgsmål og afklaringer, som kan vende op og ned på den administration, som medlemsstaterne har planlagt. Det betyder, at der i sidste ende er en risiko for, at landmænd kan komme alvorligt i klemme, såfremt grundlaget for at søge støtte og leve op til de grønne krav justeres løbende.

Landbrug & Fødevarer mener, at dette er dybt problematisk og det er yderst kritisk for landmændenes retssikkerhed. Derfor vil Landbrug & Fødevarer opfordre til, at der arbejdes for, at Kommissionen indvilger i

at se lempeligt på det første implementeringsår, og at de løbende afklaringer fra Kommissionen ikke længere kan få effekt fra indeværende år, men skal indarbejdes fra 2016.

Landbrug & Fødevarer mener, at der er et stort behov for at forenkle den fælles landbrugspolitik. Det er ifølge organisationen af meget stor vigtighed, at der skabes en reel forenkling for landmanden, og at der arbejdes på at få forenklingsforslag igennem, som kan have effekt allerede på kort sigt.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er af høj prioritet, at få forenklet reglerne omkring de nye grønne krav. De vigtigste forenklingsforslag er set med Landbrug & Fødevarers øjne følgende:

- *Efterafgrøder*: Her ønsker Landbrug & Fødevarer at hæve omregningsfaktoren fra 0,3 til 0,7 samt afskaffe kravet om at efterafgrøder, der anvendes til miljøfokusområder, skal etableres i blandinger.
- *Krav om etablering af flere afgrøder*: Landbrug & Fødevarer mener, at alle bedrifter, der er under gennemsnitsstørrelsen i det enkelte medlemsland skal undtages for kravet om etablering af flere afgrøder
- *Sanktionssystemet for grønne krav*: Her påpeger Landbrug & Fødevarer behovet for at skabe mere proportionalitet i sanktionssystemet. Det kan ifølge foreningen blandt andet ske ved at reducere omregningsfaktoren ved beregningen af reduktionen fra en faktor 10 til en faktor 4.

Landbrug og Fødevarer bemærker, at i tillæg til de tidligere fremsendte bemærkninger er Landbrug & Fødevarer bekymrede for fremdriften i forenklingsprocessen på EU-plan. De justeringer, der foreløbig er på vej vedrørende delegerede retsakter og implementerende retsakter vedrørende den direkte støtte og grønne krav har mest karakter af præciseringer og justeringer, der får en betydning af administrativ karakter. For Landbrug & Fødevarer er det vigtigt, at der for alvor bliver sat gang i forenklingsprocessen. Der skal i den forbindelse især være fokus på reelle forenklinger, der vil få betydning for landmændene, samt at forenklingstiltagene får effekt allerede fra nu af.

Økologisk Landsforening ser et stort behov for at forenkle den fælles landbrugspolitik. I den nuværende implementering af den fælles landbrugspolitik er det blevet en ulempe for de økologiske landmænd, at de er "green by definition" bortset fra, at det er en officiel anerkendelse af det økologiske landbrug.

Modellen med at opstille grønningskrav som forudsætning for at modtage fuld grundbetaling er unødigt kompliceret og fungerer ikke efter hensigten. Økologisk Landsforening mener, at der kunne tilvejebringes en betydelig forenkling for hele landbruget ved at flytte de 30 % af den direkte støtte, der er betinget af overholdelse af de grønne krav, over i landdistriktssøjlen. Det vil forenkle samspillet til de øvrige natur- og miljøordninger i landdistriktspolitikken samt relationen til økologi. Samtidig vil medlemsstaterne slippe for at forholde sig til dobbeltkompensation. Økologisk Landsforening anfører endvidere, at på den længere bane, så bør produktionsstøtte afløses af tiltag, der har karakter af offentlige goder.

Økologisk Landsforening pointerer, at det nuværende regelsæt er et incitament for at lægge marker sammen og sløjfe hegn og markskel samt dræne fugtige pletter væk, da det vil øge det støtteberettigede areal. På den måde lægger den nuværende grundbetaling ifølge Økologisk Landsforening meget stor pres på naturen i landbrugslandskabet. Presset kan efter Økologisk Landsforenings opfattelse afbødes ved at udbetale grundbetalingsbeløbet og det økologiske arealtilskud til det samlede matrikulerede areal tilknyttet den enkelte bedrift med undtagelse af bygninger, gårdspladser, private haver og tilsvarende. Et sådant system vil ifølge Økologisk Landsforening være lettere for landmændene at håndtere, og det vil reducere eller måske fjerne behovet for miljøfokusområder.

Økologisk Landsforening henviser til, at økologisk landbrug er udpeget som værende "green by definition". Økologisk Landsforening mener derfor, at forslaget om at udbetale grundbetaling og Økologisk Arealtilskud til det samlede matrikulerede areal men til en lavere sats som minimum bør kunne introduceres til økologiske landmænd. Når økologiske landmænd er "green by definition" antages det, at de i forvejen har mindst 5 % miljøfokusområder. Miljøfokusområder er støtteberettigede, Økologisk Landsforening mener derfor, det forekommer indlysende at lade dette komme det økologiske landbrug til gode i en forenklingssøvelse.

Økologisk Landsforening påpeger, at der kan opnås støtte til etablering af skovlandbrug også kaldet "agroforestry" igennem landdistriktsprogrammet. Økologisk Landsforening mener i stedet, at al skovlandbrug bør være berettiget til grundbetaling, da netop tabet af den direkte støtte gør det for dyrt at etablere skovlandbrug. Indtil skovlandbrug kan opnå grundbetaling og økologisk arealtilskud, så bør der være mulighed for, at give grundbetaling og økologisk arealtilskud til arealer med udegående dyr, hvor der er etableret lavskov med et reduceret trætal. Økologisk Landsforening påpeger endvidere, at det vil være en stor forenkling og en fordel for natur, biodiversitet, klima og dyrevelfærd, hvis det fremgår direkte, at græsarealer til landbrugsdyr må være beplantet med træer og buske uden begrænsningen på 100 træer pr. hektar og uden indvirkning på støtteprocenten. Der er ifølge Økologisk Landsforening oplagte fordele ved at have en beplantning med træer og buske på arealer med græssende husdyr. Det giver naturligt læ og skygge, det yder et væsentligt bidrag til opsamling af næringsstoffer, det har en gunstig klimaeffekt, og det er ganske enkelt en naturlig del af et udeareal til dyr som grise og høns, der oprindeligt er skovdyr.

Økologisk Landsforening bemærker, at flerårige miljøordninger bør kunne forlænges med nye etårige aftaler. Det vil kunne fastholde flere arealer i miljøordninger, idet landmænd kan være tilbageholdende overfor at forlænge ordningerne, hvis det indebærer, at de er bundet i en ny femårig periode.

Økologisk Landsforening efterspørger mere fleksibilitet i forhold arealanvendelsen på arealer, der er omfattet af femårige tilsagn. Foreningen anfører, at eksempelvis periodevis oversvømmelser, skovrejsning, etablering af søer, etc. afspejler den dynamik, der er på arealer, der indgår i et landbrug. Denne dynamik bør ifølge Økologisk Landsforening tillades under forudsætning af, at tilsagnshaver undlader at hjemtage støtte til det areal, der ikke aktuelt lever op til tilsagnsforpligtelsen.

Økologisk Landsforening påpeger det u hensigtsmæssige, i at økonomiske konsekvenser af overtrædelse af krydsoverensstemmelsesregler i husdyrproduktionen afhænger af støttearealets størrelse og ikke af husdyrproduktionens størrelse. Dette kan ifølge Økologisk Landsforening ændres ved at indbygge en korrelation mellem husdyrholdets størrelse og den økonomiske sanktion.

Økologisk Landsforening foreslår, at kravene til øremærker ændres, så dyr, der ikke malkes og dermed håndteres hver dag først skal have isat tabte øremærker i forbindelse med, at de skal håndteres. Dyr, der græsser naturarealer, har ifølge Økologisk Landsforening større risiko for at tabe deres øremærker, fordi de hænger fast i krat, og det kan være vanskeligt for landmanden at kontrollere.

Dyreværns Organisationernes Samarbejdsorganisation (DOSO) mener, at landbrugserhvervet har udviklet sig til at udgøre en betydelig etisk, klima- og miljømæssig og sundhedsmæssig samfundsbelastning. DOSO henstiller derfor, at hensynet til dyrs velfærd, klima, miljø og menneskers sundhed inddrages i principperne for forenklingsovelsen. DOSO mener, at forenkling af den fælles landbrugspolitik skal tage udgangspunkt i forretningsmodeller, der støtter etisk, økonomisk, miljø- og klimamæssigt og folkesundhedsmæssigt bæredygtige landbrug.

DOSO mener, at det konventionelle landbrugs forretningsmodeller er uegnede som udgangspunkt for udvikling/forenkling af en fælles landbrugspolitik blandt andet fordi;

- Forretningsmodellerne fordrer store koncentrationer af dyr, som gøres syge i de produktionssystemer, der uløseligt hænger sammen med forretningsmodellerne.
- Koncentrationen og det store antal af dyr medfører betydelige dyrevelfærdsmæssige problemer, skader på klima, miljø og menneskers sundhed.
- Forretningsmodellerne fordrer anvendelse af skadelige mængder af miljø- og sundhedsskadelige stoffer inden for både husdyrproduktion og planteavl.
- Forretningsmodellerne hindrer udvikling af økonomisk bæredygtige landbrug.

Efter DOSO's opfattelse skal offentlig støtte gives til de dele af erhvervet, som aktivt og målrettet udvikler, lægger om til eller har lagt om til grønne og dyrevenlige produktionsformer.

DOSO mener, at forenklingsovelsen skal resultere i, at al støtte til de dele af erhvervet, som fortsat anvender produktionsmetoder, der truer dyr, miljø, klima og menneskers sundhed, udfases hurtigt.

Ifølge DOSO skaber grønne politiske udmeldinger som efterfølges af støtte til skadelige produktionsmetoder usikkerhed om lovgivernes seriøsitet og reducerer landbrugets respekt for love og regler. DOSO mener, at politiske udmeldinger om grønt og dyrevenligt landbrug skal følges op af en målrettet fælles landbrugspolitik, der opfordrer til og støtter udvikling af bæredygtige europæiske landbrug.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Kommissionen gav på rådsmøderne (landbrug og fiskeri) henholdsvis den 16. november 2015 og den 17. maj 2016 en status for Kommissionens arbejde med forenkling af landbrugspolitikken. Der er en positiv holdning til forenkling af den fælles landbrugspolitik fra alle medlemsstater, og der efterspørges især forenkling af reglerne for gennemførelse og kontrol af de grønne krav til den direkte støtte. Et flertal af medlemsstaterne ønsker kun justeringer i den afledte lovgivning, da man vægter stabilitet for erhvervet højest.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen arbejder for reel forenkling for landbrugerne og administrationen igennem ændringer i såvel de grundlæggende basisforordninger som i den afledte lovgivning. Fra regeringens side er der fokus på proportionalitet mellem kontrolkravene og den reelle risiko for EU-budgettet. Regeringen arbejder særligt for at få indført mere enkle regler for gennemførelse og kontrol af de grønne krav til den direkte støtte.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. maj 2016 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 17. maj 2016, jf. samlenotat oversendt den 4. maj 2016.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 6. november 2015 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 16. november 2015, jf. samlenotat oversendt den 29. oktober 2015.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. maj 2015 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 11. maj 2015, jf. samlenotat oversendt den 30. april 2015.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. marts 2014 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 16. marts 2015, jf. samlenotat oversendt den 26. februar 2015.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

3. Fødevarerforsyningskæden – task force for landbrugsmarkedene KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har i begyndelsen af 2016 nedsat en task force for landbrugsmarkedene, der skal undersøge, hvordan primærlandbrugets position i værdikæden samt på globale markeder kan styrkes. Gruppen, der ledes af en tidligere nederlandsk landbrugsminister, har beskæftiget sig med markedstransparens, muligheden for at anvende futures og kontrakter for at inddæmme risiko for prisfald, organisatoriske tiltag for sammenslutninger af landmænd samt innovation i landbrugssektoren. Task forcens arbejde forventes på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27.-28. juni 2016 med henblik på orientering fra Kommissionen samt udveksling af synspunkter.

Baggrund

Fødevarerforsyningskæden og task forcen for landbrugsmarkedernes arbejde forventes på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27.-28. juni 2016 med henblik på orientering fra Kommissionen samt udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

På det ekstraordinære rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 5. september 2015 oplyste Kommissionen, at man ville nedsætte en task force for landbrugsmarkedene med det overordnede formål at se på måder, hvorpå primærlandbrugets position i værdikæden samt på globale markeder kan styrkes. Kommissionen nedsatte derfor i begyndelsen af 2016 "Agricultural Markets Task Force" med den tidligere nederlandske landbrugsminister Cees Vermann som formand. Cees Vermann er landmand og har en PhD i økonomi. Han har tidligere været ansat ved forskellige universiteter i Nederlandene og er nu adjungeret professor i bæredygtig økonomi i landdistrikter i europæisk perspektiv ved universiteterne i Wageningen og Tilburg. Task forcen består af 12 medlemmer (ingen danske) med særlig ekspertise på et eller flere områder inden for fødevareforsyningskæden. Ingen repræsentanter for medlemsstater sidder i task forcen.

Task forcen har indtil nu afholdt 4 møder og blandt andet drøftet markedstransparens, adgang for landmænd til finansielle instrumenter i form af futures (det vil sige kontrakter med levering frem i tiden) og kontrakter, der kan inddæmme risiko for prisfald, samt mulige organisatoriske tiltag i form af sammenslutninger af landmænd (producentorganisationer/afsætningskooperativer). Desuden skal task forcen se på, hvordan finansiel støtte fra den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer ("Juncker-planen") kan finansiere innovation og udvikling i landbrugssektoren.

Der er planlagt endnu to møder, og task forcen skal efter planen præsentere en færdig rapport i efteråret 2016, der kan indeholde konkrete forslag til lovgivningsmæssige initiativer.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Konsekvenser

Kommissionen har ikke fremlagt konkrete forslag på nuværende tidspunkt. Kommissionen har åbnet op for, at task forcens anbefalinger kan blive fulgt op af politiske og lovgivningsmæssige initiativer. Eventuel iværksættelse af sådanne initiativer kan have konsekvenser for EU-budgettet. Dette vil antageligt ske i form af omprioriteringer inden for landbrugsbudgettet. Der forventes ikke statsfinansielle, lovgivningsmæssige eller administrative konsekvenser.

Høring

Sagen har været i høring §-2 udvalget (landbrug), hvor der er modtaget følgende høringssvar.

Landbrug & Fødevarer anfører, at arbejdet med fødevareforsyningskædens virkemåde og landmændenes forhandlingsposition er højt på Kommissionens dagsorden. Fra Landbrug & Fødevarers synspunkt er der naturligvis stor fokus på at sikre en rimelig indtjening for landmændene.

Den europæiske - såvel som det danske - landbrugssektor er overvejende organiseret i kooperativer. Det er derfor afgørende, at de eksisterende producentkooperativer respekteres og ikke påvirkes negativt af nye lovgivningsinitiativer. Alle politiske initiativer inden for fødevarekæden bør være på frivillig basis.

Landbrug & Fødevarer mener, at tilpasning og konsolidering af landbrugs- og fødevaresektoren bør ske gennem fremme af stærke kooperativer og andre former for producentsammenslutninger. Gennem fremme og oprettelsen af kooperativer og andre effektivitetsfremmende former for samarbejde mellem producenterne, kan landmændene blive mere konkurrencedygtige ved at reducere deres omkostninger, styrke deres forhandlingsposition i fødevarekæden og sikre en bedre markedsføring af deres produkter (innovation af nye produkter, brands mv.).

I de situationer, hvor en konsolidering ikke har fundet sted endnu, bør sådanne former for samarbejde fremmes på frivillig basis. Med den seneste reform af EU's landbrugspolitik er mulighederne for oprettelsen af producentorganisationer bl.a. blevet styrket.

Landbrug & Fødevarer foreslår et øget fokus på brugen af private finansielle risikostyringsinstrumenter. EU kan spille en rolle i at skabe mere momentum på private muligheder for finansiell risikostyring, f.eks. gennem en let tilgængelig platform for landmænd og virksomheder, der ønsker at sikre sig mod udsving i markedet.

De eksisterende markedsforvaltningsinstrumenter såsom intervention og privat oplagring - samt de direkte betalinger - har stadig en rolle at spille i forhold til effektiv markedsforvaltning. Dette understreges af, at brugen af risikostyringsordninger i landdistriktsprogrammet er begrænset.

Intervention er et hurtigt værktøj til at reagere på kriser i markedet, men der er behov for en opdatering af referencepriserne for at ordningen bliver mere effektiv. En justering af referencepriserne må til gengæld ikke føre til permanent lagerophobning og skal om muligt anvendes omkostningsneutral for EU-budgettet på lang sigt. Udbudsregulering af mælkeproduktionen anses ikke for effektivt med hensyn til at reagere på kriser i markedet (tid og omkostninger) og på grund af konvergenen mellem det europæiske marked og verdensmarkedet.

Den europæiske krisefond - med sine nuværende budgetmæssige begrænsninger - bør afskaffes. Det giver ikke mening at finansiere en kriseordning i landbrugssektoren, når finansieringen i sidste ende sker gennem en reduktion af de direkte betalinger til landmændene. Der bør oprettes en uafhængig krisefond.

Et udbrud af dyresygdomme har en alvorlig og skadelig indvirkning på fødevarerhvervet i hele EU, fordi én enkelt forekomst af dyresygdomme potentielt betyder, at andre lande forhindres i at eksportere. Det er meget vigtigt at beholde den ekstraordinære støtteforanstaltning i art. 220 af den fælles markedsordning.

En europæisk eksportkreditordning har været et emne i Rådets drøftelser som et kriseinstrument, fordi eksportørerne er særligt forsigtige med at tage risici i krisetider. En fælles europæisk eksportkreditordning bør etableres til at sætte skub i den europæiske fødevarereksport til tredjelande. Nye markeder for europæisk eksport er vækstmarkederne i Asien, Afrika og Sydamerika, hvor der er en større risiko for handel og dermed større behov for eksportkreditter.

Merværdien ved at skabe en fælles europæisk eksportkreditordning ville være en højere risiko tærskel og sikre lige vilkår for europæiske eksportører af fødevarer. Inspiration kan findes hos Export-Import Bank of USA (Ex-Im-Bank).

Det er nødvendigt at gøre offentliggørelse af eksisterende oplysninger mere rettidig og tilgængelig for alle interessenter i forsyningskæden. Landmænd har brug for kvalitative oplysninger om markedet på en enkel og nem måde. Den hurtigere formidling af data gennem Market Observatory Milk (MMO) har vist sig som værende effektiv. Andre løsninger kunne være brugen af apps mv.

En mere dybdegående forståelse af dynamikken på de internationale markeder vil være af værdi for landbruget og er et område, hvor der bør gives flere markedsdata. Det er dog bydende nødvendigt, at markedsdata og analyser er fri for politisk pres.

Danmark har et velfungerende realkreditsystem. I Danmark er realkreditudlånet til private og erhvervskunder mere end dobbelt så stort som bankernes udlån, og for landbruget alene er realkreditudlån 4 gange større end udlån af banker.

Landbrug & Fødevarer Dansk støtter Europa-Kommissionens og Basel-komiteens bestræbelser på at opnå et bedre fungerende marked for realkreditobligationer i EU til gavn for virksomheder og investorer, og dermed for den økonomiske vækst. Dog må en fælles regulering ikke diskriminere mod den danske model, f.eks. i form af højere omkostninger for at opnå lån, strengere likviditetsregler mv.

På europæisk plan har der været snak om behovet for obligatorisk lovgivning for at forhindre urimelig handelspraksis i fødevarerforsyningskæden. Problemet er, at mange aktører i EU ønsker at indføre lovgivning fra EU's side for at sikre fair forhandlingsforhold. Meget sjældent er der blevet redegjort for, hvad en regulering eller lovgivning i så fald skulle indeholde, samt for forholdet til eksisterende konkurrenceregler mv.

Fra erhvervets synspunkt er der ikke behov for mere EU-lovgivning, ny komplekse tiltag mv., da en "one fits all" tilgang ikke kan tilpasses til de forskelligartede fødevarer kæder i de enkelte medlemslande. Nye komplekse EU-initiativer og EU-lovgivning vil kun føre til øgede administrative byrder for sektoren og bremse markedsorienteringen af sektoren, som står overfor voksende konkurrence fra nye lande med lave produktionsomkostninger. Hvis markedsorienteringen af landbrugs- og fødevarersektoren bremses, vil det bringe målsætningen om øget produktivitet i den europæiske fødevarer sektor i fare.

Selv Kommissionen har konkluderet, at det bliver yderst vanskeligt at indføre obligatorisk lovgivning på EU-plan, idet medlemslandene selv har eller indfører tiltag i deres respektive fødevarer kæder

En række frivillige initiativer er blevet indført af High Level Forum, bl.a. det såkaldte "supply chain initiative", der angiver retningslinjer for god handelspraksis. Kommissionen har konkluderet, at der er et stigende optag af aktører i "supply chain initiative". Det frivillige "supply chain initiative" støttes af erhvervet som en rettesnor for urimelig handelspraksis.

Det er alt afgørende, at EUs indre marked fungerer så smidigt og effektivt som muligt. Det indre marked og øget konkurrenceevne er en forudsætning for vækst i EU. Landbrug & Fødevarer er bekymret over det stigende momentum i EU, hvor flere og flere lande beder om statsstøtte, obligatoriske mærkningsordning på nationalt plan, samt indfører EU-lovgivning uensartet mv. Det er den forkerte vej at gå ned, fordi det vil forvride konkurrencen mellem landmændene i forskellige medlemsstater, og vil føre til en renationalisering af den fælles landbrugspolitik.

Landbrug & Fødevarer anbefaler et stærkere EU fokus på, hvordan medlemslandene vælger at gennemføre EU-regler i national ret for at sikre en fair konkurrence. For eksempel bør Kommissionen holde den faktiske gennemførelse af EU-lovgivning i national ret (herunder medlemsstater, der går ud over minimumskravene) under detaljeret overvågning og giver klarere instrukser.

Landbrug & Fødevarer er bekymret for, at IPO'ers virke kan føre konkurrencebegrænsende adfærd og begrænser den frie bevægelighed for varer i EU. Dette ville være i strid med bestræbelserne på at skabe en mere markedsorienteret politik på landbrugsområdet, potentielt en renationalisering af politikken og endnu værre - potentielt være i strid med det indre markeds virke. IPO'ers virke bør i højere grad overvåges af de kompetente myndigheder.

Dansk Erhverv er enig i, at det er positivt at fremme en bedre forståelse af processerne i hele fødevarerforsyningskæden. Det er dog vigtigt at slå fast, at detailhandlens direkte køb hos landmænd er meget begrænsede, og at det derfor er svært at skabe en direkte sammenhæng mellem råvarepriser og detailpriserne på fødevarer. Det vil derfor kræve, at alle relevante led i værdikæden, herunder forarbejdnings- og fremstillingssektoren inddrages i og bidrager til arbejdet.

At sammenligne fødevarerpriser på tværs af landene i Europa er en meget kompliceret opgave, idet der er meget forskellige strukturelle forskelle, eksempelvis som følge af forskellige omkostningsstrukturer og -niveauer og forskellige præferencer for produkter og indkøbsvaner i de forskellige lande. Dansk Erhverv

foreslå derfor, at det undersøges, om det er muligt at udnytte og forbedre de eksisterende data fra de allerede etablerede statistiske organer i EU og i medlemsstaterne.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det må forventes, at en lang række medlemsstater vil anerkende task forcens arbejde.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser task forcens arbejde velkommen. Regeringen arbejder for, at eventuelle nye tiltag skal tage behørigt hensyn til markedsorienteringen og det indre marked. Regeringen arbejder endvidere for, at der tages hensyn til de strukturer og andelsorganisering, der allerede findes i medlemsstaterne.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Bæredygtig forvaltning af de eksterne flåder og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1006/2008 KOM (2015) 636

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. maj 2016. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en bæredygtig forvaltning af de eksterne flåder. Forslaget erstatter forordning 1006/2008 om fiskeritilladelser. Forslaget fremsættes som led i reformen af den fælles fiskeripolitik og for at bringe forordningen i overensstemmelse med kontrolforordningen. Forordningen gælder for alt fiskeri, der udøves af EU-fartøjer uden for EU-farvand og tredjelands fartøjer i EU-farvand, og fastsætter vilkår for fiskeriet, herunder krav om fiskeritilladelser og flagstaters og Kommissionens håndhævelse af bestemmelserne. I forslaget øges kravene til fiskeritilladelser, og medlemsstaternes rapportering ændres.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2015) 636 af 10. december 2015 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en bæredygtig forvaltning af de eksterne flåder og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1006/2008. Forslaget er modtaget i en dansk sprogversion den 10. december 2015.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2, og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslaget forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. juni 2016 med henblik på generel indstilling.

Formål og indhold

Forslaget omhandler forvaltningen af fiskeritilladelser til EU's eksterne flåde, der fisker uden for EU-farvande, og til tredjelandsfartøjer, der fisker i EU-farvande. Forslaget erstatter forordning (EF) nr. 1006/2008 om fiskeritilladelser. Forslaget fremsættes som led i reformen af den fælles fiskeripolitik og for at bringe forordningen i overensstemmelse med kontrolforordningen.

Forslaget til forordningen præciserer de generelle regler vedrørende fiskeritilladelser for EU's eksterne flåde og tredjelands flåder i EU-farvand. Specifikke regler i bilaterale aftaler eller regionale fiskeriforvaltningsorganisationer har forrang.

I forslaget fastslås det grundlæggende princip om, at ethvert fartøj skal have udstedt en tilladelse til fiskeri uden for EU-farvande af sin flagmedlemsstat og kyststaten, inden fartøjet påbegynder dette fiskeri.

Flagmedlemsstaten skal sikre, at en række vilkår er opfyldt, inden den udsteder tilladelsen. Som noget nyt inkluderes blandt andet bestemmelser om omflagning, og proceduren for omfordeling af uudnyttede fiskerimuligheder ændres.

I forslaget skærpes vilkårene for tilladelser generelt, blandt andet ved at stille krav om en lang række oplysninger om fiskerfartøjet. Forslaget fastholder kriteriet om, at operatøren og fiskerfartøjet i 12-månedersperioden forud for ansøgningen om fiskeritilladelse ikke er blevet idømt sanktioner for en alvorlig overtrædelse efter medlemsstatens nationale lovgivning.

Kommissionens beføjelser til at inddrage tilladelse udvides, hvis en flagmedlemsstat ikke opfylder sin forpligtelse til at nægte at udstede tilladelse eller suspendere eller inddrage den i tilfælde, hvor overordnede politiske årsager vedrørende den bæredygtige udnyttelse, forvaltning og bevarelse af havets biologiske ressourcer eller bekæmpelsen af ulovligt, urapporteret eller ureguleret fiskeri kræver det, eller i tilfælde, hvor Unionen har besluttet at suspendere eller afbryde forbindelserne med det pågældende tredjeland. Af forslaget fremgår, at en direkte udstedt tilladelse af et tredjeland alene kan finde sted, hvis det ikke er i strid med en aftale om eksklusivitet og forudsætter også flagmedlemsstatens tilladelse. I henhold til grundforordningen 1380/2013 skal bæredygtige fiskeripartnerskabsaftaler i videst mulige omfang omfatte en eksklusivitetsklausul, som sikrer, at EU-fartøjer, når der foreligger en fiskeripartnerskabsaftale med et tredjeland, alene kan fiske i det pågældende land inden for rammerne af aftalen og ikke indgå private aftaler om fiskerimuligheder uden for aftalens rammer. I tilfælde af direkte tilladelser bør flagstaten følge den bedst tilgængelige biologiske rådgivning og en forsigtighedstilgang.

Forslaget indeholder grundlæggende regler for EU-fartøjers deltagelse i fiskeri under en charteraftale. Denne form for direkte tilladelse har ikke hidtil været reguleret specifikt.

Forslaget omhandler tillige anvendelsen af kontrolforordningen på den eksterne EU-flådes aktiviteter og de dertil knyttede rapporteringsforpligtelser samt specifikke forpligtelser, der følger af, at aktiviteterne foregår uden for Unionen.

I forslaget fastsættes der bestemmelser om udstedelse af fiskeritilladelser til tredjelandsfartøjer, der fisker i EU-farvande. Formålet med disse bestemmelser er at sikre, at alt fiskeri, der foregår i EU-farvandene, er omfattet af de samme regler uanset, hvilket flag et fartøj fører. Derved skabes lige vilkår for EU-operatører og tredjelandsoperatører i EU-farvandene.

Kommissionens beføjelser til at inddrage tredjelands fartøjers tilladelse udvides, idet Kommissionen bemyndiges til at nægte at udstede tilladelse eller suspendere eller inddrage den i tilfælde, hvor omstændighederne har ændret sig fundamentalt, eller hvor overordnede politiske årsager blandt andet internationale menneskerettighedsnormer eller bekæmpelsen af ulovligt, urapporteret eller ureguleret fiskeri berettiger en sådan handling, eller i tilfælde, hvor Unionen af nævnte eller andre overordnede politiske årsager har besluttet at suspendere eller afbryde forbindelserne med det pågældende tredjeland.

Endelig oprettes der et register over fiskeritilladelser, som skal gøre det lettere at overvåge EU's eksterne flåde og skaffe oplysninger om dens aktiviteter, idet en del af registret skal være offentligt tilgængeligt. Det skal være muligt når som helst at indhente oplysninger om, hvilket fartøj der har fået tilladelse til at fiske efter hvilke bestande og hvor. Dette er en udvidelse af de nuværende krav.

Formandskabets ændringsforslag

Formandskabet har fremlagt følgende væsentlige ændringsforslag til Kommissionens forslag:

- Forslag om at fjerne kriteriet om ikke at have begået alvorlige overtrædelser som forudsætning for udstedelse af tilladelse til EU-fartøjer til fiskeri i tredjelandsfarvand eller tredjelands fartøjers fiskeri i EU-farvand.
- Fjernelse af Kommissionens bemyndigelse til at vedtage delegerede retsakter om informationskrav til visse ansøgninger om tilladelser samt begrænsning af omfanget af de påkrævede informationer.
- Fjernelse af Kommissionens bemyndigelse til at fratage et EU-fartøjs dets tilladelse.

- Erstatning af ”politiske årsager” med ”alvorlig trussel” som begrundelse for at nægte at udstede tilladelse eller suspendere eller inddrage den.
- Fokus på, at omfordeling blandt medlemsstater af uudnyttede fiskerimuligheder alene sker midlertidigt og i tæt samarbejde med berørte medlemsstater.
- Fokus på, at fiskeri under bilaterale aftaler eller regionale fiskerierorganisationer ikke nødvendigvis er underlagt krav om tilladelse fra tredjelandet eller organisationen.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet forventes at fastlægge ændringsforslag til Kommissionens forslag på plenaren i november 2016. Europa-Parlamentets Fiskeriudvalg forventes at vedtage ændringsforslag den 10.-11. november 2016.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark. Forslaget forventes at have visse statsfinansielle konsekvenser til opbygning og administration af udvekslingsfaciliteter i det elektroniske system. De erhvervsøkonomiske konsekvenser forventes at være af begrænset omfang. Forslaget har ingen konsekvenser for EU's budget.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 5-udvalget (fiskeri), hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) anfører, at et væsentligt element er, at administrationen af licenser smidiggøres. Det gælder mulighederne for, at medlemsstater kan udveksle licenser uden Kommissionens indblanding, og det gælder, at procedurerne vedrørende registrering i tredjelands forenkles eller automatiseres. DPPO oplever ofte lange behandlingstider i Kommissionen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Flere medlemsstater er bekymrede for de statsfinansielle konsekvenser ved øgede omkostninger til opbygning og administration af oplysninger. Flere medlemsstater er desuden skeptiske over for de øgede beføjelser, der gives til Kommissionen, og visse kriterier for udstedelse af fiskeritilladelser.

Det forventes, at medlemsstaterne generelt forholder sig positivt til formandskabets kompromisforslag, idet der dog stadig forventes skepsis over for de øgede beføjelser, der gives til Kommissionen, og visse kriterier for udstedelse af fiskeritilladelser.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen arbejder for et bæredygtigt fiskeri og finder generelt, at EU-fartøjers fiskeri uden for EU-farvande bør være baseret på de samme principper og standarder, som dem der gælder i EU-farvande i henhold til den fælles fiskeripolitik. Den fælles fiskeripolitik tager således sigte på at fremme en bæredygtig, økosystembaseret forsigtighedstilgang til fiskeriforvaltning med vægt på sammenhæng mellem den interne og eksterne dimension.

Regeringen finder det positivt, at forslaget medfører større transparens for omfordeling af uudnyttede fiskerimuligheder samt regulering af fiskeri i henhold til direkte aftaler, omflagnings og chartring af EU-fartøjer.

Regeringen finder, at reglerne bør være enkle, kontrollerbare og omkostningseffektive.

Regeringen finder, at der skal være proportionalitet mellem mål og midler i forhold til kriterier for udstedelse af tilladelser, og at man ved nægtelse af udstedelse af tilladelse ikke må diskriminere EU's eksterne flåde i forhold til EU's interne flåde.

Regeringen finder, at medlemsstaterne bør have indflydelse på politisk begrundede beslutninger om nægtelse af udstedelse, suspendering eller inddragelse af konkrete fiskeritilladelser og have indflydelse på ændringer i de oplysninger, der skal foreligge forud for udstedelse af fiskeritilladelser.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 13. maj 2016 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17. maj 2016, jf. samlenotat oversendt den 4. maj 2016.

Forslaget blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 12. februar 2016 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. februar 2016, jf. samlenotat oversendt den 4. februar 2016.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 22. december 2015. Revideret grundnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 25. januar 2016.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

5. Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet vedrørende høring om fiskerimulighederne for 2017 under den fælles fiskeripolitik KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen forventes at fremlægge sin meddelelse indeholdende retningslinjer for fastsættelsen af fiskerimuligheder for 2017. Hensigten med meddelelsen er en tidlig drøftelse af principper forud for fremlæggelsen af forslag til de årlige forordninger om fiskerimuligheder. Af meddelelsen forventes blandt andet at fremgå en status for ressourcerne og en tidsplan for fremlæggelsen af forslagene om fiskerimuligheder for 2017.

Baggrund

Kommissionen forventes at fremsende en meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet vedrørende høring om fiskerimuligheder for 2017.

Meddelelsen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. juni 2016 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Kommissionen forventes at fremlægge sin årlige meddelelse vedrørende de politiske retningslinjer for fastsættelse af fiskerimulighederne for 2017. Kommissionen ønsker at høre medlemsstaternes, de rådgivende råd, interessenters og offentlighedens holdninger til den i meddelelsen beskrevne strategi.

I henhold til grundforordningen 1380/2013 er Kommissionen forpligtet til at rapportere årligt til Europa-Parlamentet og Rådet om fremskridt i forhold til at opnå maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY)¹ for bestandene og bestandssituationen i øvrigt. Disse elementer forventes inkluderet i denne meddelelse. Endelig forventes meddelelsen at indeholde en kortfattet økonomisk analyse.

Fiskerimulighederne for 2017 forventes fastsat i henhold til målsætningerne i den nye fælles fiskeripolitik, særligt målsætningen om at nå et maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY).

¹ MSY = Maximum Sustainable Yield.

Maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) og samspillet med flerårige planer

En prioritet i den nye fælles fiskeripolitik er vedtagelsen af flerårige forvaltningsplaner. Der er i foråret 2016 opnået politisk enighed mellem Europa-Parlamentet og Rådet om en flerårig plan for torske-, silde- og brislingebestanden i Østersøen. Dette er den første flerårige forvaltningsplan, som der opnås enighed om efter reformen af den fælles fiskeripolitik i 2013. Der forventes snart fremlagt forslag til en ny flerårig plan for flere bestande i Nordsøen. I forbindelse med forberedelsen af flerårige planer har Kommissionen anmodet Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) om at udarbejde et spænd af værdier, der vil tillade at nå målsætningen om MSY, fremfor at MSY fastlægges som én enkelt værdi (punkt-værdi). ICES har fremlagt sådanne spænd for en række bestande.

Forslag om fiskerimuligheder for 2017

Kommissionen forventes at foreslå fiskerimuligheder² for 2017 på MSY-niveau for de bestande, hvor der foreligger fuld analytisk rådgivning med MSY-estimer. Kommissionen forventes at foreslå, at kun i tilfælde, hvor opnåelse af MSY-niveau i 2017 vil have alvorlige konsekvenser for den sociale og økonomiske bæredygtighed af den omfattede fiskeflåde, vil en udskydelse af opnåelse af MSY-niveau blive udskudt til senere år og ikke længere end til 2020.

Er der fastsat en flerårig forvaltningsplan for en bestand, forventes denne at blive fulgt i Kommissionens forslag til fiskerimuligheder, medmindre planen er blevet uanvendelig, for eksempel fordi dens mål ikke svarer til MSY. I sådanne tilfælde forventes Kommissionen at foreslå fiskerimuligheder med udgangspunkt i MSY.

For bestande, hvor der ikke foreligger en fuld analytisk rådgivning, forventes fiskerimuligheder at blive foreslået på basis af den foreliggende videnskabelige rådgivning og uden at gå på kompromis med bevaringsbehovet for bestandene.

Hvor der slet ikke foreligger videnskabelig rådgivning, forventes Kommissionen at anvende forsigtighedsprincippet på en systematisk, foruddefineret og gennemsigtig måde.

Med reformen af den fælles fiskeripolitik indføres landingsforpligtelsen gradvist 2015-2019. Man har på regionalt niveau arbejdet med den gradvise implementering af landingsforpligtelsen gennem udarbejdelse af discardplaner i de forskellige forvaltningsområder.

Når landingsforpligtelsen for en fiskebestand indføres, skal fiskerimulighederne fastsættes under hensyntagen til, at de i stedet for at afspejle landingerne nu skal afspejle fangsterne. Der er ligeledes indført fleksibilitetsmekanismer, som kan indgå i forvaltningen af bestande, der er kommet under landingsforpligtelsen. Dette omfatter år-til-år-fleksibilitet, arts-fleksibilitet, de minimis-undtagelser og undtagelser baseret på høj overlevelse. Kommissionen forventes at tage disse mekanismer i betragtning i vurderingen af behovet for justering af fiskerimulighederne (kvotetilskrivning).

I 2015 foreslog Kommissionen kvotetilskrivning for 2016 for bestande, som blev omfattet af landingsforpligtelsen i 2016. I tilfælde hvor fangster fra samme bestand i nogle fiskerier skulle ilandbringes fra 2016 i overensstemmelse med landingsforpligtelsen, og andre fangster fra samme bestand kunne udsmides (fordi fangster fra denne bestand i disse fiskerier først blev omfattet af landingsforpligtelsen i senere år), foreslog Kommissionen kvotetilskrivning, hvor fangster fra en bestand overvejende blev omfattet af landingsforpligtelsen i 2016. Det forventes, at Kommissionen vil foreslå samme metode for 2017, idet Kommissionen forventes – som hidtil – at lægge vægt på, at kvotetilskrivninger skal være i overensstemmelse med MSY-målet og ikke må forøge fiskeridødeligheden.

Maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) og bestandenes tilstand

Meddelelsen forventes på grundlag af afrapporteringsforpligtelsen at indeholde oplysninger om bestandssituationen i de forskellige havområder og fremskridt i forhold til maksimalt bæredygtigt udbytte

² TAC – total allowable catches.

(MSY). Det forventes at fremgå, at bestandsanalyserne løbende bliver gennemgået videnskabeligt. Der kan derfor være situationer, hvor man konkluderer, at der ikke er tilstrækkelige videnskabelige oplysninger til at foretage fuldstændige analyser af en bestand, der tidligere har været omfattet af en analytisk rådgivning. På den anden side kan der ligeledes være nye bestande, hvor der kan gives en analytisk rådgivning.

Implementeringen af landingsforpligtelsen

Meddelelsen forventes at indeholde oplysninger om status for implementeringen af landingsforpligtelsen. Det forventes blandt andet, at meddelelsen vil indeholde oplysninger om udsmid og forskellige initiativer gennemført i medlemsstaterne med henblik på at imødegå de udfordringer, som landingsforpligtelsen kan skabe for fiskeriet.

Økonomisk analyse og maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY)

Kommissionen forventes at anføre, at den økonomiske præstation af EU's fiskeflåde er forbedret markant i perioden fra 2008-2014. Denne stigning falder sammen med en udvikling i retning af, at der generelt er blevet større sammenfald mellem fiskerimuligheder og fiskerikapaciteten i medlemsstaterne. Kommissionen forventes endvidere at anføre, at fiskeri på MSY-niveau skaber udsigt til, at bestande kan levere højt udbytte.

Tidsplan for forslag til fiskerimuligheder 2017

Forslaget om fiskerimuligheder for Østersøen i 2017 forventes fremlagt sidst i august/først i september 2016 med henblik på vedtagelse på rådsmødet i oktober 2016. Fiskerimulighederne for dybhavsbestande blev vedtaget for en toårig periode i 2014, og skal således forhandles igen i 2016 for perioden 2017-2019. Forslaget forventes fremlagt i september 2016 med henblik på vedtagelse i november 2016. Forslag om fiskerimuligheder for Sortehavet forventes fremlagt i november 2016 med henblik på vedtagelse i december 2016. Kommissionens forslag om øvrige fiskerimuligheder, herunder for Nordsøen, Skagerrak og Kattegat, forventes fremsat i oktober 2016 med henblik på vedtagelse i december 2016.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

Konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Meddelelsen har endvidere ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser, men anvendelse af retningslinjerne i sammenhæng med den videnskabelige rådgivning vil have betydning for fastsættelsen af de årlige fiskerimuligheder. Uden kendskab til den samlede videnskabelige rådgivning er det ikke muligt at vurdere konsekvenserne heraf.

Fastsættelse af fiskerimuligheder på baggrund af den biologiske rådgivning har på kort sigt erhvervsøkonomiske konsekvenser. Der forventes både at være stigende og faldende fiskerimuligheder af betydning for dansk fiskeri i de kommende forslag om forordninger om fiskerimuligheder for 2017. Konsekvenserne for bruttoindtjeningen vil imidlertid blandt andet afhænge af den samtidige udvikling i afsætningspriserne samt omkostninger, herunder brændstof, og af fiskerimønstre. Fiskerimulighedernes størrelse har også afledte erhvervsøkonomiske konsekvenser for forarbejdningsindustrien.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 5-udvalget (fiskeri), hvor der er modtaget følgende høringssvar:

Danmarks Fiskeriforening PO (DFPO) noterer sig, at Kommissionens forventede meddelelse formodentligt - kun i generelle vendinger beskæftiger sig med den kvotetilskrivning, som er et helt centralt element i indførelsen af landingspligten i EU. Der mangler for eksempel en tilkendegivelse af, at man vil sikre, at kvotetilskrivningen sker på baggrund af de bedste tilgængelige data for de forskellige farvandsområder (for eksempel henholdsvis for Skagerrak og for Nordsøen).

Danmarks Fiskeriforening PO (DFPO) finder ligeledes, at det ville være passende, hvis man i en meddelelse om retningslinjer for fiskerimulighederne beskæftigede sig med "choke species" ("kvæler art") problematikken, som vil være en stor udfordring for erhvervet i de kommende år med indførelse af landingspligt. "Choke species" problematikken opstår, hvor kvoten for en art er så begrænsende for den enkelte fisker eller de enkelte fiskerier, at den på grund af landingspligten kan hindre fiskeriet på alle øvrige arter. Der mangler en klar analyse af, hvor problemerne med "choke Species" er størst og hvad man kan gøre for at håndtere problemet, fx en operationalisering af muligheden for en positiv nødprocedure for kvoteforhøjelse.

Danmarks Fiskeriforening PO (DFPO) ser frem til en analyse af, at "fiskeri på MSY-niveau skaber udsigt til, at bestande kan levere højt udbytte". DFPO er ikke bekendt med, at der kan drages en sådan konklusion omkring MSY for de bestande, som har interesse for dansk fiskeri. Derimod har det modsatte vist sig at være tilfældet for eksempel for mørksej, som igennem flere år er blevet forvaltet i overensstemmelse med MSY, og alligevel er TAC'en blevet halveret over de sidste 7-8 år.

Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri anfører, at i forhold til princippet om at udskyde opnåelsen af MSY niveauet for de bestande, hvor det vil have alvorlige konsekvenser for den sociale og økonomiske bæredygtighed af den omfattede fiskeflåde, er det af meget stor betydning for Danmark, at Kommissionen vil leve op til dette, når der senere på året fremlægges forslag om forvaltning af torskebestanden i vestlig Østersø. Foreningen finder, at hvis der kommer en stor nedskæring i kvoten, så er man nødt til at tilgodese de fiskere, der er hjemmehørende i området og ikke kan flytte sig - samt de fiskere, der fisker på en måde, der udnytter kvoten bedst, hvilket er fiskere, der fisker naturskånsomt og dermed stort set uden bifangster. Dette ønsker foreningen også, at Danmark løfter i det regionale fora, Baltfish. For den østlige torskebestand finder foreningen, at Kommissionen bør stille et forslag om en kvote på samme størrelse som sidste år, og samtidig indtage den store negative effekt som sælbestanden har på torskens tilstand.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at medlemsstaterne overordnet vil støtte fastlæggelsen af generelle principper for fastsættelse af fiskerimuligheder. Det forventes ligeledes, at medlemsstaterne overordnet vil støtte målet om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY), som fastlagt i grundforordningen 1380/2013. Der vil dog forventeligt være delte holdninger til, hvorvidt ambitionsniveauet for opnåelse af maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) skal være snarest hvor muligt, det vil sige 2017 eller senest 2020. Endvidere forudses medlemsstaterne at fremhæve behovet for en konkret vurdering for bestande uden absolut bestandsvurdering i den videnskabelige rådgivning. Medlemsstaterne kan derudover forventes at fremhæve nødvendigheden af, at justeringerne af fiskerimulighederne ("kvotetilskrivningerne") for bestande, der kommer under landingsforpligtelsen i 2017, fastsættes i en transparent konsultationsproces med medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er positiv over for fastlæggelsen af generelle principper for vedtagelsen af fiskerimuligheder, og støtter det overordnede mål om at nå maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) for bestandene i overensstemmelse med målsætningerne i den fælles fiskeripolitik. Regeringen støtter med henblik herpå, at udnyttelsen skal være i overensstemmelse med målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) i 2015 for så mange bestande som muligt, hvor det er muligt og på en progressiv gradvis måde senest i 2020. Regeringen understreger vigtigheden af, at fiskerimulighederne tilpasses, efterhånden som landingsforpligtelsen indføres. Regeringen vil arbejde for, at Rådet i en overgangsperiode kan fastsætte en fuld kvotetilskrivning, der passer til fiskerimønsteret, indtil den videnskabelige rådgivning er på plads.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Meddelelsen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

6. **Implementeringsplan for at fremme tilgængeligheden af lavrisiko plantebeskyttelsesmidler samt accelerere implementeringen af integreret plantebeskyttelse (IPM) i EU's medlemsstater** **KOM-dokument foreligger ikke**

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har organiseret en ekspertgruppe med repræsentanter fra de fleste medlemsstater med henblik på udarbejdelse af en implementeringsplan for at fremme tilgængeligheden af lavrisiko plantebeskyttelsesmidler samt fremme brugen af integreret plantebeskyttelse (IPM). Ekspertgruppens arbejde har blandt andet bestået af erfaringsudveksling med hensyn til initiativer for at fremme brugen af lavrisikoprodukter samt for at få flere nye lavrisikoprodukter på markedet. Denne vidensdeling har resulteret i en implementeringsplan. Planen indeholder 40 forslag til handling, som er henvendt til både medlemsstater, Kommissionen samt ansøgere af de konkrete stoffer. Implementeringsplanen forventes præsenteret på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. juni 2016.

Baggrund

Kommissionen har organiseret en ekspertgruppe med repræsentanter fra de fleste medlemsstater med henblik på udarbejdelse af en implementeringsplan for at fremme tilgængeligheden af lavrisiko plantebeskyttelsesmidler samt fremme brugen af integreret plantebeskyttelse (IPM).

Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. juni 2016 med henblik på præsentation.

Formål og indhold

Et bæredygtigt landbrug inkluderer bæredygtige måder til at beskytte planter/afgrøder samt at benytte plantebeskyttelsesmidler i en integreret plantebeskyttelse (IPM). Integreret plantebeskyttelse (IPM) lægger vægt på præventive, ikke-kemiske metoder, samt biologisk kontrol og lavrisikoprodukter, når disse kan yde tilfredsstillende plantebeskyttelse og er økonomisk rentable.

På rådsmøderne (landbrug og fiskeri) 13. juli og 22. oktober 2015 støttede flere medlemsstater et nederlandsk initiativ med hensyn til, at Kommissionen skulle organisere en ekspertgruppe, hvis arbejde skulle bestå i at udveksle erfaringer og komme med udkast til konkrete tiltag for at fremme tilgængeligheden af lavrisiko plantebeskyttelsesmidler samt fremme brugen af integreret plantebeskyttelse (IPM). Dette er relevant, idet kriterierne for lavrisiko aktivstoffer og produkter forventes vedtaget på et møde i Den Stående Komite for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder i løbet af 2016. Kommissionen støttede og fulgte op på initiativet, og der er afholdt møder i en ekspertgruppe. Det har resulteret i en implementeringsplan. Da denne plan ikke er en egentlig implementeringsplan fra Kommissionen, forventes planen at blive præsenteret af det nederlandske formandskab på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. juni 2016.

Formålet med implementeringsplanen er at fremme tilgængeligheden af lavrisiko plantebeskyttelsesmidler samt fremme brugen af integreret plantebeskyttelse (IPM). Ingen af forslagene er bindende for medlemsstaterne på nuværende tidspunkt. Generelt er de ment som en opfordring til medlemsstaterne om at prioritere og forberede sig på de mange lavrisikoproduktansøgninger, som kan forventes at komme i forbindelse med, at kriterierne for identifikation af lavrisikostoffer og -produkter vedtages senere i 2016. Et andet formål med forslagene til handling er at forbedre vidensdeling på området blandt medlemsstaterne.

Implementeringsplanen indeholder blandt andet udkast til revision af Pesticidforordning 1107/2009, herunder at undersøge muligheden for at give provisorisk godkendelse til produkter med nye, potentielle aktivstoffer, samt undersøge muligheden for at tildele ikke-bindende lavrisikostatus til potentielle aktivstoffer inden de officielt skal fornyes i et kommende fornyelsesprogram, AIR4 programmet og samtidigt gøre det muligt at indikere denne lavrisikostatus på produktetiketten.

Implementeringsplanen indeholder desuden generelle opfordringer til medlemsstaterne og ansøgerne med henblik på en god og hurtig vurdering til godkendelse af lavrisikoprodukter, samt mere specifikt en opfordring til medlemsstaterne om at sænke gebyret for lavrisikoproduktansøgninger. Disse opfordringer bliver i stor udstrækning allerede udført i den danske godkendelsesordning, herunder lavere gebyrer for lavrisikoprodukter.

Med hensyn til basisstoffer opfordres Kommissionen til at undersøge muligheden for at markedsføre dem som plantebeskyttelsesmidler (hvilket ikke er muligt på nuværende tidspunkt) såfremt midlerne/produkterne kun indeholder basisstoffer. Dette foreslås for at få flere til at søge om basisstoffer samt for at gøre basisstoffer mere tilgængelige og anvendelige for brugerne.

I alt indeholder planen 40 forslag til handling, som kan opdeles op i følgende 5 kategorier:

1. Øge tilgængeligheden af lav-risiko produkter.
2. Accelerere implementeringen af integreret plantebeskyttelse (IPM).
3. Støtte forskning i og udvikling af alternative metoder.
4. anbefalinger til revision af Pesticidforordningen 1107/2009.
5. Koordination af fremtidigt arbejde for implementering af planen.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en præsentation.

Gældende dansk ret

Pesticidområdet er reguleret af pesticidforordningen 1107/2009 og rammedirektivet om bæredygtig anvendelse af pesticider 2009/128/EF. Implementeringsplanen indeholder ikke bindende forslag vedrørende fremme af IPM og fremme af godkendelse af lavrisikoprodukter.

Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser. Sagen har ikke i sig selv væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Det skønnes ikke at sagen har væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Ligeledes vurderes det ikke at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser. Sagen skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget, hvor der er modtaget følgende høringssvar.

3F støtter regeringens generelle tilgang, men vil gerne have tilføjet, at det sikres, at de mere miljøvenlige sprøjtemidler ikke på nogen måde medfører øgende arbejdsmæssige risici, så som langtidsskadelige virkninger, eller at sprøjteføreren skal anvende flere personlige værnemidler for at beskytte sig mod sundhedsskadelige påvirkninger.

Landbrug & Fødevarer er overordnet positive overfor en øget fokus på integreret plantebeskyttelse (IPM) i jordbruget og arbejdet med at fremme tilgængeligheden af lavrisiko plantebeskyttelsesmidler. Landbrug & Fødevarer mener, at det giver god mening at have en liste med forslag til konkrete tiltage.

Ved en revision af pesticidforordning 1107/2009 er det vigtigt for Landbrug & Fødevarer, at Danmark arbejder for, at der sker lempelser for registreringer af nye og allerede eksisterende plantebeskyttelsesmidler, og at nye regler ikke danner grundlag for yderligere begrænsninger i antallet af aktivstoffer. Der er efterhånden tale om et kritisk lavt antal aktivstoffer, og landbrugets konkurrence er udfordret, såfremt der ikke er adgang til effektive plantebeskyttelsesmidler til de plantebeskyttelsesmidler til de planteskadegøre som udfordrer produktionen. For eksempel mener Landbrug & Fødevarer, at det er stærkt bekymrende, at

der med de eksisterende regler ikke kan findes fagligt grundlag for en forlængelse af aktivstoffet glyphosat. Lavrisikomidler kan anvendes i nogle specifikke henseender, men kan ikke på nuværende tidspunkt generelt erstatte pesticider uden betydelige udbytteforringelser.

Landbrug & Fødevarer forstår ikke, hvorfor Danmark vil opfordre Kommissionen til at undersøge muligheden for at basisstoffer skal markedsføres som pesticider. Det er Landbrug & Fødevarer opfattelse, at det vil medføre endnu strammere regler end de eksisterende for basisstoffer, og dertil ikke vil repræsentere en administrativ lettelse.

Danmarks Naturfredningsforening finder, at landbrug bør være økologisk, men ethvert tiltag, der fremmer brugen af mindre mængder pesticider, og mindre "skadelige" pesticider støttes. Danmarks Naturfredningsforening bemærker, at det ikke konkret fremgår, hvilke lavrisiko stoffer der er tale om. Såfremt der er tale om stoffer, som eksempelvis glyphosat, viser erfaringer fra både Danmark og Europa, at sådanne stoffer ikke er tilstrækkelig undersøgt, og særligt kendes disse stoffers spredning ikke i mennesker og kredsløb (vand, fødevarer mm.) Ifølge Danmarks Naturfredningsforening er det derfor af afgørende betydning, at de nævnte lavrisiko stoffer identificeres med både navn, CASnr og formel, og at disse ny stoffer testes under realistiske danske forhold før en dansk frigivelse.

Danmarks Naturfredningsforening er enig i at øge tilgængeligheden af lavrisikoprodukter, såfremt disse stoffer er vurderet under danske højrisiko forhold, og først efter disse stoffer er identificeret. Danmark Naturfredningsforening er enig i at accelerere implementeringen af integreret plantebeskyttelse (IPM), såfremt dette er et skridt mod et mere bæredygtigt jordbrug, hvor miljøpåvirkningen formindskes. De otte IPM principper vil dog ikke i sig selv sikre at pesticider ikke spredes i miljøet og i fødekæder, eller at grund- og drikkevandet ikke forurenes med giftstoffer. Danmarks Naturfredningsforening kan støtte forskning og udvikling af alternative metoder, såfremt der er tale om tiltag som fremmer økologisk jordbrug.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være en bred opbakning til implementeringsplanen.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt implementeringsplanen, idet regeringen er positiv overfor at fremme af godkendelse af lavrisiko stoffer og fremme af integreret plantebeskyttelse (IPM).

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

7. Rådskonklusioner om bekæmpelse af fødevaretab og madspild KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Formandskabet lægger op til vedtagelse af rådskonklusioner om fødevaretab og madspild fra et helhedsorienteret perspektiv på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. -28. juni 2016.

Baggrund

Formandskabet lægger op til vedtagelse af rådskonklusioner om fødevaretab og madspild fra et helhedsorienteret perspektiv.

Sagen forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. – 28. juni 2016 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

Formål og indhold

FN vedtog i september 2015 en række bæredygtigheds mål. På madspildsområdet drejer det sig om mål nr. 12.3 om i 2030 at have halveret mængden af madspild i detailledet og hos forbrugerne samt at have reduceret fødevarer tab i både produktion og primærproduktion.

I december 2015 offentliggjorde Kommissionen en pakke af initiativer om cirkulær økonomi, hvor der på madspildsområdet er fokus på en fælles monitoreringsmodel for omfanget af madspild i EU, en ny vejledning om donation samt øget forståelse og opmærksomhed hos den endelige forbruger af holdbarhedsmærkningen.

Nederlandene afholdt i juni 2015 som optakt til FN's generalforsamling en konference "No More Food To Waste", der adresserede madspildsproblematikken bredt. Konklusionerne fra denne konference indeholdt 4 hovedområder, som der skal arbejdes videre med:

1. Manglende data: Der er behov for øget indsamling af data, ensartede målemetoder samt åbenhed og udveksling af data for madspild for at kunne vurdere omfang og årsag til madspild.
2. Handling på strategisk niveau: Der skal skabes en gunstigt politisk og regulerende ramme for handling gennem et samarbejde mellem private interessenter og myndigheder på alle niveauer.
3. Finansiering: Gennem eksisterende og innovative finansieringer at bekæmpe fødevarer tab og madspild.
4. Udbredelse af "best practice": Fremme af opmærksomhed vedr. problematikkerne om fødevarer tab og madspild for eksempel via lettilgængelig information, der faciliterer reduktion af madspild, udarbejdelse af klar vejledning om fødevarer sikkerhed, muligheder for sikker redistribution og deling af gode resultater på tværs af regionale, nationale og internationale sammenhænge.

Konferencen "No more Food to Waste" i regi af Final FUSIONS European Platform meeting blev afholdt i Bruxelles 19. maj 2016. På konferencen var fokus særligt på overvågning og harmonisering af madspild. På konferencen fremlagde FUSION³ et 4-årigt projekt om et mere ressourceeffektivt Europa gennem reduktion af madspild finansieret af Kommissionen under det syvende rammeprogram for Forskning og Teknologisk Udvikling. Projektet er ledet af det nederlandske universitet "Wageningen University and Research Centre". Projektet har blandt andet arbejdet med en fælles EU-monitoreringsmodel for madspild.

Formandskabets udkast til rådskonklusioner tager udgangspunkt i konklusionerne fra de to konferencer. Formandskabet anlægger et helhedsorienteret fokus på fødevarer tab og madspild gennem hele fødevarerekæden, der både omfatter madspild ("food waste"), som er karakteristisk for de industrialiserede lande (tab i de sidste led af fødevarerekæden), og fødevarer tab ("food losses"), der knytter sig til blandt andet udfordringer med fødevarerforsynings sikkerhed for eksempel som følge af ringe opbevaringsmuligheder og ringe infrastruktur i udviklingslandene.

Særligt kan følgende punkter i rådskonklusionerne fremhæves:

- Det fastslås, at EU genererer 88 millioner tons madspild årligt, hvilket beløber sig til estimeret 143 mia. € hovedsagelig koncentreret i de sidste led af fødevarerekæden. Det anerkendes, at der skal gøres noget ved dette, og at fælles handling er nødvendig for at opnå ændringer. Det fastslås, at EU skal prioritere klimavenligt landbrug samt fødevarerforsynings sikkerhed i EU's udviklingspolitik. Dette vil samtidig bidrage til opfyldelsen af verdensmålet nr. 2 (SDG 2/Sustainable Development Goal) om global fødevarerforsynings sikkerhed under FN's 17 nye verdensmål for bæredygtig udvikling.
- Medlemsstaterne skal aktivt tilslutte sig samt arbejde for, at realisere mål SDG 12.3 om madspild under FN's 17 nye verdensmål for bæredygtig udvikling.

³ FUSION er et samarbejde mellem flere partnere, blandt andet WRAP UK, Universitet i Bologna m.fl. Det er ledet af Wakening Universitet, Nederlandene.

- Medlemsstaterne skal samarbejde med Kommissionen i forhold til, at finde en harmoniseret metode at kunne måle ressource flowet i fødevarekæden for at opnå større indsigt i omfanget af og årsagen til madspild og fødevaretab.
- Medlemsstaterne skal gøre en indsats for at samarbejde med diverse interessenter, indsamle og analysere kvantitativ og kvalitativ data om madspild og fødevaretab og støtte etableringen af en madspildsplatform, som vil kunne medvirke til at sikre en løbende dialog samt idé- og erfaringsudveksling mellem alle interessenter.
- Medlemsstaterne skal reducere madspild og fødevaretab samt værdisætte biomasse i primærproduktionen ved at udnytte alle de tilgængelige instrumenter for regionaludviklingspolitik under den fælles landbrugspolitik.
- Kommissionen opfordres til at bruge erfaringerne fra de forskellige konferencer blandt andet FUSIONS til at designe en harmoniseret monitoreringsprotokol.
- Derudover opfordres Kommissionen til at gennemgå fitness checket af den generelle fødevarerlovgivning samt den fremtidige fælles landbrugspolitik blandt andet for at integrere forebyggelse af madspild og fødevaretab.
- Kommissionen opfordres ligeledes til at fremme en mere konsekvent datomærkning - herunder eventuelt at udvide listen af produkter, som kan blive undtaget fra "bedst før" mærkning i henhold til forordning 1169/2011 om fødevarerinformation til forbrugerne. Kommissionen opfordres ligeledes til at igangsætte dialog på tværs af medlemsstater og aktører i fødevarekæden samt at sikre erfaringsudveksling og evaluering af fremskridt.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ved flere lejligheder behandlet madspild i henhold til artikel 133 og 136 i Europa-Parlamentets forretningsorden og har i den forbindelse opfordret Kommissionen til handling.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Gældende dansk ret

Der er ikke særskilt lovgivning vedrørende madspild hverken i national eller EU-lovgivning.

Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller for EU's budget. Sagen i sig selv skønnes heller ikke at medføre væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Ligeledes medfører sagen ingen nævneværdige administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Høring

Sagen har været i høring i § 2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg, hvor der er modtaget følgende høringssvar.

Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at formandsskabet lægger op til rådskonklusioner om bekæmpelse af fødevaretab og madspild. Fødevaretab og madspild indebærer en væsentlig miljøbelastning og et ressourcestab som i de industrialiserede lande kan nedbringes væsentligt med en øget offentlig opmærksomhed, og hvis de rigtige rammer tilvejebringes. Det er desuden positivt, at formandsskabet

forventes at adressere udviklingslandes udfordringer med fødevarerforsyningssikkerhed som følge af mangelfulde opbevaringsmuligheder og infrastruktur.

Det vil være naturligt at Rådskonklusionerne tager udgangspunkt i de to konferencer nævnt i notatet, samt i afsnittet om madspild i Kommissionens meddelelse "Closing the loop – An EU action plan for the Circular Economy". Kommissionens meddelelse indeholder, udover de i notatet nævnte punkter om bekæmpelse af fødevaretab og madspild, et afsnit om "the use of former foodstuffs and by products from the food chain in feed production without compromising food and feed safety". Landbrug & Fødevarer finder, at dette aspekt bør indgå i forventede rådskonklusioner - gerne i sammenhæng med en nævnelser af det generelle behov for at muliggøre anvendelse af produkter så langt oppe i værdikæden som muligt for at minimere tab af værdifulde ressourcer, når det kan ske uden at kompromittere fødevarer- eller fodersikkerheden.

DI Fødevarer og den europæiske organisation "Food and Drink in Europe" bakker op om indsatsen for at bekæmpe madspild, sidstnævnte blandt andet med projektet "Every Crumb Counts". DI Fødevarer noterer sig, at der i Danmark er en række initiativer i gang på området, og at udviklingen går i den rigtige retning. DI Fødevarer vurderer – som senest understreget på konferencen den 26. maj 2016 "Mindre madspild på tværs af værdikæden" – at den fortsatte indsats bør være fokuseret på samarbejde på tværs af fødevarekæden, hvilket er i overensstemmelse med forventninger til rådskonklusionerne. Det bemærkes, at DI Fødevarer ikke bakker op om lovgivningsinitiativer mod madspild.

Dansk Erhverv støtter bekæmpelse af madspild, og arbejder aktivt for at minimere madspildet yderligere. Det sker blandt andet gennem Partnerskabet for mindre madspild og udbredelse af "best practice". Der netop nedsat en arbejdsgruppe i partnerskabet, som skal se på effektmåling og data, da partnerskabets medlemmer aktivt har efterlyst bedre data. Derfor hilsner Dansk Erhverv også de forestående drøftelser om manglende data og ensartede målemetoder velkommen, hvilket Dansk Erhverv allerede tidligere særskilt har meddelt EU's sundheds- og fødevarer sikkerhedskommissær.

I forhold til FN's bæredygtigheds mål om at halvere mængden af madspildet i detailledet og hos forbrugerne i 2030 er det helt afgørende, at barriere for mindre madspild fjernes, eksempelvis mindre bureaukrati ved donation. Endvidere er emballageudvikling og forbrugeroplysning også helt afgørende, da størstedelen af madspildet sker ude i husholdningerne. Dansk Erhverv finder det vigtigt, at madspild fortsat bekæmpes ad frivillighedens vej, så alle aktører i værdikæden har størst mulig fleksibilitet, så det sikres at virksomhederne kan vælge de strategier og veje, som passer de enkelte virksomheder bedst.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre medlemsstaters holdninger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen arbejder for bekæmpelse af fødevaretab og madspild generelt af hensyn til klimaet, miljøet, vores fælles ressourcer og af økonomiske årsager. Regeringen støtter generelt formandskabets udkast til rådskonklusioner, og at formandskabet herigennem lægger op til en politisk drøftelse om bekæmpelse af fødevaretab og madspild i hele fødevarekæden og vil arbejde for et fortsat fokus på området i EU.

Herudover vil regeringen arbejde for at rådskonklusionerne understøtter udvikling af fælles målemetoder og definition af madspild i EU.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

8. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter

KOM (2014) 180

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. juni 2015. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til en ny økologiforordning. Forslaget lægger op til at fjerne en stor del af de undtagelsesmuligheder, der er i dag, og til øget harmonisering. Der lægges samtidig op til, at kontrollen skal være mere produktorienteret og risikobaseret end i dag bortset fra, at detailbutikker ikke længere skal kunne undtages fra økologikontrol. Der indføres krav om indførelse af et miljøforvaltningssystem på større fødevarer- og fodervirksomheder. Muligheden for at kunne anvende nationale logoer og nationale storkøkkenregler opretholdes. Som et led i tilpasningen til Lissabontraktaten får Kommissionen tillagt beføjelser til udmøntning, dels ved gennemførelsesretsakter med komitéprocedurer, dels ved delegerede retsakter. Forslaget strammer kravene til økologiske produkter, som er importeret fra tredjelande. Produkterne skal med forslaget fremover opfylde bestemmelser, som er identiske med nærværende forslag om en ny økologiforordning. Dog kan der indgås egentlige handelsaftaler med tredjelande, der er baseret på ækvivalente regler. Forordningsforslaget ledsages af en handlingsplan og et oplæg til at give Kommissionen mandat til at forhandle økologi-handelsaftaler med tredjelande. Forslaget forventes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark eller resten af EU. Rådet vedtog den 16. juni 2015 en generel indstilling på baggrund af et kompromisforslag fra det lettiske formandskab. Europa-Parlamentet har den 13. oktober 2015 vedtaget deres ændringsforslag. Forslaget forventes på dagsordenen for det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27.-28. juni 2016 med henblik på politisk enighed.

Baggrund

Kommissionen har den 24. marts 2014 fremlagt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter, handlingsplan for økologi samt henstilling om økologiaftaler med tredjelande. Forordningsforslaget er modtaget i en dansk sprogudgave fra Rådssekretariatet den 25. marts 2014.

Forordningsforslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2, og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslaget forventes på dagsordenen for det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27.- 28. juni 2016 med henblik på politisk enighed.

Formål og indhold

Forslaget fokuserer på øget brug af de økologiske principper. Dette udmøntes ved, at produktionen i højere grad skal baseres på økologiske råstoffer og hjælpestoffer, og ved at mange af de nuværende undtagelsesmuligheder fjernes. Det vil blandt andet berøre områder som brugen af ikke-økologiske frø, indsættelse af ikke-økologiske dyr, anvendelsen af ikke-økologisk foder og nationalt udstedte tilladelser til at bruge op til 5 % ikke-økologiske landbrugsingredienser i fødevarer, og muligheden for at have samtidig drift og for at få nedsat omlægningstiden i særlige tilfælde. Forslaget giver endvidere adgang til at lade kvæg opstalde i bindestalde, når der er tale om mikrovirksomheder. Overgangsordninger forventes fastsat af Kommissionen.

Forslaget indebærer, at der indføres grænseværdier for utilsigtede pesticidrester i økologiske produkter. Overskrides disse grænseværdier, kan produktet ikke markedsføres som økologisk. Dermed vil kontrollen bevæge sig fra at være procesorienteret (kontrol af forhold, der indgår i den samlede produktionskæde) til at være mere produktorienteret (kemiske analyser).

Med forslaget udvides forordningens anvendelsesområde fra alene at omfatte varer på Traktatens bilag I, herunder fødevarer, til yderligere at omfatte visse andre relaterede fødevare- og landbrugsprodukter, som for eksempel havsalt og pollen. Desuden får Kommissionen beføjelser til via delegerede retsakter at supplere og udvide forordningens anvendelsesområde.

Muligheden for at kunne anvende nationale logoer og nationale storkøkkenregler opretholdes.

Kontrolbestemmelserne bliver flyttet til kontrolforordningen (rådsforordning 882/2004), hvorefter Kommissionen bemyndiges til at fastlægge særlige kontrolfrekvenser, som differentieres ud fra en risikovurdering. Forslaget giver ikke, som i den nuværende forordning, medlemsstaterne mulighed for nationalt at fritage detailbutikker, der alene forhandler, men ikke tilbereder økologiske fødevarer, fra kontrol. Virksomheder, der distribuerer økologiske produkter anmeldes særskilt og omfattes af særskilt økologikontrol. Kravet om kontrol af input/output-balance (dokumentationen af, at der er balance mellem indgående og udgående mængder af økologiske varer på virksomhederne) fjernes. Det samme gælder muligheden for at foretage en stikprøvevis krydskontrol af overensstemmelse af mængderegistreringerne hos leverandører og aftagere.

Med forslaget indføres krav om udarbejdelse af et miljøforvaltningssystem på større fødevare- og fodervirksomheder.

Forslaget strammer kravene til økologiske produkter, som er importeret fra tredjelande. Produkterne skal med forslaget fremover opfylde bestemmelser, som er identiske med nærværende forslag om en ny økologiforordning. Størstedelen af importen baseres i dag på krav om ækvivalens med EU-reglerne. Fremadrettet forventes ækvivalensbetingelser på import kun anvendt for de tredjelande, som EU indgår økologi-handelsaftaler med.

For små primærproducenter bliver der mulighed for at blive gruppeautoriseret. Forslaget indebærer, at Kommissionen får tillagt beføjelser til udmøntning, dels ved gennemførelsesretsakter med komitéprocedurer, dels ved delegerede retsakter.

Formandskabets ændringsforslag

Det italienske formandskab fremlagde i december 2014 et kompromisforslag for forslagens artikel 1-19, der trækker i retning af bestemmelserne i den eksisterende rådsforordning 834/2007, idet muligheden for samtidig drift tillades og mange af de nugældende undtagelses- og fleksibilitetsregler opretholdes. Derved lægger kompromisforslaget op til, at det fortsat er muligt at anvende ikke-økologiske frø og avlsdyr, at få nedsættelse af omlægningstiden, og opretholde den nuværende mulighed for at anvende ikke-økologisk foder. Endvidere opretholdes de nuværende krav til selvforsyningsgrad for foder og omlægningsfoder. Herudover indeholder kompromisforslaget den nuværende mulighed for nationalt at udstede tilladelser til at bruge op til 5 % ikke-økologiske landbrugsingredienser i fødevarer. Kompromisteksten lægger op til en skærpelse, idet kun bedrifter med mindre end 50 kvæg kan anvende bindestalde. Med kompromisteksten udgår kravet om udarbejdelse af miljøforvaltningssystemer for større fødevare- og fodervirksomheder.

| Det lettiske formandskab har i foråret 2015 fremlagt yderligere kompromisforslag.

Anvendelsesområdet foreslås fastholdt som nuværende produktkategorier i økologiforordningen, dog suppleret med enkelte produkter, som for eksempel gær, kork, vinblade, palmehjerter, humleskud, uforarbejdede huder samt silke, rå uld og - bomuld. Havsalt fjernes samtidigt fra listen. Desuden delegeres det til Kommissionen at supplere anvendelsesområdet, dog alene med produkter, der har en tæt forbindelse til landbrugsmæssige produkter.

I forhold til at afgrænse, hvilke primærproducenter, der vil kunne blive gruppeautoriseret foreslås, at medlemsstaterne kan vælge mellem en omsætningsgrænse på 25.000 €, et standardudbytte på 15.000 €, eller en hektargrænse på 5 hektar, eller en kombination af disse. Kommissionen skal ved

gennemførelsesbestemmelser fastsætte yderligere specifikke krav for blandt andet produktkategorier og afstandskrav. Gruppecertificering dækker også alge- og akvakultur-brug.

En specifik grænseværdi for utilsigtede pesticidrester i økologiske produkter erstattes af, at en sådan tilstedeværelse skal undersøges i forhold til at fastslå kilden til tilstedeværelsen og for at tage stilling til, om produktet fortsat kan mærkes som økologisk. Samtidigt udvides det til at dække forekomst af utilsigtede produkter/stoffer og ikke kun pesticidrester. Der lægges desuden op til, at der skal udarbejdes fælles krav til både analysemetoden og vurderingen af den konstaterede forekomst. Herunder de kriterier, der skal lægges til grund for, hvornår et produkt med en utilsigtet forekomst skal nedklassificeres eller kan bevare den økologiske status. Herudover skal medlemsstaterne årligt indberette om fundne kontamineringer og tilhørende sagsopfølgning med henblik på, at Kommissionen med udgangen af 2020 skal udarbejde en rapport til Parlamentet og Rådet om disse fund samt, hvis relevant, forslag til specifikke grænseværdier. Den oprindeligt foreslåede kompensationsordning udgår af forslaget.

Der lægges endvidere op til en opblødning i forhold til, at for eksempel uddannelsesinstitutioner, forskningsvirksomheder, planteskoler og frøformeringsvirksomheder dels kan dyrke samme plantesorter, og at der for fiskeyngel og avlscentre ikke er krav om forskellige dyrearter på samme enhed (blandet produktion).

Det er foreslået præciseret, at det fortsat kan tillades, at der foretages operative indgreb på dyr, når det sker af hensyn til dyrevelfærd eller personalets sikkerhed. Halekupering, næbtrimning og afhorning anføres.

Kompromisteksten viderefører status quo i forhold til, at ikke-økologiske dyr under visse forudsætninger og i en begrænset del af året kan afgræsse økologiske arealer.

I forhold til importspørgsmålet ændres der ikke på, at importsystemet hovedsageligt skal baseres på identisk regelefterlevelse (compliance). Dog kan Kommissionen tage hensyn til særlige klimatiske og lokale forhold ved udarbejdelse af reglerne for indholdet af importcertifikaterne.

Formandskabet lægger op til, at kontrolbestemmelserne flyttes fra kontrolforordningen til økologiforordningen. Der lægges endvidere op til flere ændringer af kontrolbestemmelserne, heriblandt skal kontrollens fokus og tilsynsfrekvensen fastlægges ud fra en risikobaseret tilgang. Dvs. baseret på parametre som; virksomhedsstørrelse, virksomhedstype- og struktur, sammenblandingsfare og tidligere overtrædelser. Der foreslås ligeledes retningslinjer for, hvornår økologiske produkter skal nedklassificeres. Der introduceres en årlig verifikation af overholdelsen af økologireglerne. Denne verifikation skal som hovedregel foretages på et fysisk kontrolbesøg, men kan også være en dokumentkontrol på lavrisikovirksomheder. Alle virksomheder skal dog kontrolleres fysisk mindst hver 30. måned.

Kompromisteksten introducerer gennemførelsesbestemmelser på langt flere områder end det oprindelige forslag fra Kommission, der i vidt omfang indeholdt beføjelser til Kommissionen i form af delegerede retsakter. Kommissionen har dog fortsat en delegation til at fastsætte detaljerede produktionsregler på områder, hvor der endnu ikke er fastlagt økologiske detailregler på fællesskabsniveau. Der sikres mulighed for, at nationale regler kan anvendes i en overgangsperiode.

Rådets generelle indstilling

Rådet vedtog på baggrund af kompromisforslaget fra det lettiske formandskab den 16. juni 2015 en generel indstilling. Kompromisforslaget blev i den forbindelse justeret i forhold til spørgsmålet om årlig kontrol, hvor det blev præciseret, at kontrolfrekvensen for aflæggelse af fysiske kontrolbesøg mindst skal ske hver 30. måned. Under forudsætning af, at det krav overholdes, kan medlemsstater, for lavrisikoooperatører, fravælge at gennemføre en årlig fysisk kontrol. Kompromisforslaget blev suppleret med en fælles definition af lavrisikoooperatører.

Endvidere blev kompromisteksten korrigeret i forhold til, at der ikke indføres en særlig grænseværdi for pesticidrester og ikke-tilladte stoffer i økologiske produkter. Justeringen medfører, at der blev adgang for medlemsstater, der har indført en sådan grænseværdi, til at opretholde den indtil 31. december 2020. Endeligt skal der foreligge en rapport om håndteringen af fund af pesticidrester og ikke-tilladte stoffer senest i 2020. Herudover blev kompromisforslaget vedtaget som Rådets generelle indstilling.

Trilogforhandlinger mellem Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen

På basis af Rådets generelle indstilling gav medlemsstaterne den 9. november 2015 formandskabet mandat til at indlede trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet og Kommissionen. Trilogforhandlingerne er på nuværende tidspunkt ikke afsluttet. Der arbejdes særligt på at finde løsninger på spørgsmålet om indførelse af en grænseværdi, om lovophæng for kontrollen, om risikobaseret kontrolomfang og om import. Formandskabet håber på at kunne afslutte forhandlingerne inden den 1. juli 2016.

Formandskabet har i marts 2016 fremlagt et konkret ændringsforslag på import, som giver en smule mere smidighed i forhold til både Kommissionens forslag og til Rådets generelle indstilling. Formandskabets ændringsforslag giver Kommissionen adgang til i en 2-årig periode at tillade visse økologiske produkter fra tredjelande, der ikke kan opfylde kravet om identisk regelopfyldelse. Der arbejdes fortsat med spørgsmålet i forhandlingerne.

Hverken Rådet eller Europa-Parlamentet ønsker at indføre en særlig pesticidgrænseværdi for økologiske produkter. Formandskabet støtter sig til Rådets generelle indstilling om, at man ikke vil have en grænseværdi. Kommissionen ønsker, at der i det mindste bliver indført en aktionsgrænseværdi, som udløser, at en given sag skal undersøges nærmere. Formandskabet håber på at kunne indgå et kompromis.

Vedrørende kontrol ser det ud til, at bestemmelserne om kontrol kan opretholdes i økologiforordningen. Formandskabet håber på at kunne indgå et kompromis, hvor man i kontrolforordningen har en kortfattet artikel om økologikontrol, som dog ikke omhandler frekvensen af kontrollen. Både Rådet og Europa-Parlamentet går ind for at bevare en årlig kontrol.

Der diskuteres herudover fortsat, hvordan delegationsspørgsmålet skal løses, herunder om reglerne skal formuleres i basisforordningen, som delegerede retsakter eller som gennemførelsesretsakter. Formandskabet håber på, at kunne indgå et kompromis.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets landbrugsudvalg har den 13. oktober 2015 vedtaget deres ændringsforslag.

Europa-Parlamentets ændringsforslag indeholder forslag om at opretholde en årlig fysisk kontrol. Deres forslag indeholder ikke krav om at indføre en særlig grænseværdi for pesticidrester i økologiske produkter, men lægger op til en harmonisering af undersøgelsesproceduren.

Europa-Parlamentets forslag ændrer ikke væsentligt i forhold til spørgsmålet om import, der i lighed med både Kommissionens og Rådets generelle indstilling, grundlæggende baseres på identisk regelopfyldelse (compliance), og kun ved særlige handelsaftaler opretholder import efter ækvivalensprincippet. Dog indeholder Europa-Parlamentets mulighed for en yderligere 2-årig forlængelse for særlige produkter, der ikke kan opfylde en identisk regelopfyldelse og vil kunne blive en mangelvare på markedet.

Europa-Parlamentet lægger op til, at anvendelsesområde fastlægges i basisretsakten, men med mulighed for, at Kommissionen via delegerede retsakter kan supplere anvendelsesområdet med landbrugsrelaterede produkter.

Europa-Parlamentet lægger desuden generelt op til at videreføre fleksibilitet i forhold til produktionsreglerne. De lægger dog op til, at der fastsættes detailregler på husdyrområdet direkte i basisretsakten og via delegation til Kommissionen. Europa-Parlamentet foreslår desuden, at der skal indføres et loft over besætningsstørrelser for svin og fjerkræ, og at økologisk væksthusproduktion skal foregå

i bundjord. Europa-Parlamentet lægger endvidere op til, at der skal være lempeligere krav for brug af heterogent plantemateriale. Herudover foreslår Europa-Parlamentet, at der skal indføres mål for miljøforbedrende tiltag for større virksomheder.

For akvakultur foreslår Europa-Parlamentet, at medlemsstaterne skal lave nationale databaser over tilgængeligt økologisk fiskeyngel. Europa-Parlamentet ønsker, at vilde fisk skal kunne anvendes i økologisk produktion efter 3 måneders i økologisk drift.

Europa-Parlamentet foreslår, at kontrolkravene skal fremgå af økologiforordningen og, at der oprettes et europæisk agentur for kontrol og svindel med økologiske produkter for at styrke det mellemstatslige kontrolsystem.

Nærhedsprincippet

Der er tale om en revision af allerede vedtaget EU-lovgivning, og det er derfor regeringens opfattelse, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Økologiloven, jf. LBK nr. 416 af 03/05/2011. Bekendtgørelse om økologisk jordbrugsproduktion mv. jf. BEK nr. 716 af 27/06/2012. Bekendtgørelse om økologiske fødevarer og økologisk akvakultur mv. jf. BEK nr. 49 af 22/01/2013.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget forventes at kunne medføre behov for mindre tilpasning af dansk lovgivning til den endelige forordning. Delegation til Kommissionen til at fastsætte detaljerede produktionsregler på områder, hvor der endnu ikke er udarbejdet detaljerede produktionsregler på fællesskabsniveau, kan være bremsende for den nationale udvikling, hvis medlemsstaterne ikke samtidigt får mulighed for at fastsætte nationale regler i den mellemliggende periode. Denne mulighed er givet i Rådets generelle indstilling.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget ventes at kunne få mindre statsfinansielle, erhvervsøkonomiske og administrative konsekvenser.

For myndighederne forventes mindre administrative forenklinger på enkelte punkter. Det var oprindeligt foreslået af Kommissionen, at undtagelsesbestemmelserne skulle udfases, men der lægges nu op til, at undtagelserne videreføres. Derfor kan der ikke forventes, at der skal bruges væsentligt færre ressourcer til udarbejdelse af dispensationer i primærproduktionen. Der lægges ikke op til generelle forenklinger for producenterne. Den principdrevne linje i Kommissionens oprindelige forslag ville kunne indskrænke fleksibiliteten for de økologiske producenter og begrænse udviklingsmulighederne for økologien. Men i Rådets generelle indstilling lægges der ikke længere op til væsentlige begrænsninger i fleksibiliteten, hvilket grundlæggende støttes af Europa-Parlamentets ændringsforslag.

En delegation til Kommissionen til at fastsætte detaljerede produktionsregler på områder, hvor der endnu ikke er udarbejdet detailregler på fællesskabsniveau, kan indebære øgede omkostninger for myndighederne og erhvervet i Danmark.

Der indføres lettelser for små primærproducenter, der ventes at få mulighed for at blive gruppeautoriseret, hvilket forventes at reducere byrder for meget små landbrug. Ordningen forventes ikke at få nogen videre betydning i Danmark, idet de fleste økologiske landbrug er af en vis størrelse.

I Kommissionens oprindelige forslag var der krav om udarbejdelse af et miljøforvaltningssystem for de større fødevarer- og fodervirksomheder. Kravet om udarbejdelse af et miljøforvaltningssystem opretholdes ikke i Rådets generelle indstilling, men figurerer i Europa-Parlamentets ændringsforslag. Dette kan få mindre administrative konsekvenser for større virksomheder.

Kommissionens oprindelige forslag om at indføre særlige pesticidgrænseværdier i økologiske produkter er i Rådets generelle indstilling ændret til, at der skal sikres en mere ensartet håndtering af analyseresultat og sporing. Dog skal medlemsstaterne som noget nyt årligt indrapportere omfang og årsag til kontamineringsfund. Kommissionen skal på den baggrund udarbejde en rapport til Parlamentet og Rådet inden udgangen af 2020 med forslag til særlige grænseværdier, såfremt dette viser sig relevant. Tilgangen i Rådets generelle indstilling støttes grundlæggende af Europa-Parlamentets ændringsforslag. Dette kan få mindre administrative konsekvenser for myndighederne.

Det præcise omfang af de administrative konsekvenser for virksomheder og myndigheder vil generelt afhænge af de regler, som der efterfølgende kan fastsættes via gennemførelsesbestemmelser.

Et eventuelt krav om, at alle detailbutikker skal omfattes af kontrollen samt indførelsen af en mere risikobaseret kontrol, kan influere på udgifterne for myndigheder og erhverv. Såfremt alle detailbutikker skal omfattes af økologikontrol vil det medføre øgede kontroludgifter samt administration for butikkerne, der vil begrænse villigheden til at forhandle økologiske produkter. Indførelse af krav om, at distribution skal anmeldes særskilt og omfattes af økologikontrol kan ligeledes influere på udgifterne for myndigheder og erhverv. De økonomiske konsekvenser skal i begge tilfælde generelt analyseres nærmere. Der lægges nu op til, at detailbutikkerne skal undtages for kontrol, hvis de udelukkende forhandler færdigpakkede produkter.

Forslaget forventes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark eller resten af EU.

Høring

Sagen har været i høring i § 2-udvalget (landbrug), § 5-udvalget (fiskeri), Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg, Det Økologiske Fødevareråd og på høringsportalen.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at nedestående tre forhold på nuværende tidspunkt er særlig vigtige.

- Drøftelserne om særlige grænseværdier. Cirkulerede forslag har opereret med såkaldte "action-levels" der principielt minder om den danske praksis i forhold til håndtering af sager hvor økologiske produkter er blevet forurenede med uønskede stoffer. Det er væsentligt for økologien, at den fremtidige regulering ikke inkluderer "de facto" nedklassificeringsniveauer, der ligger langt under de kendte grænseværdier (MRL). Landbrug & Fødevarer ønsker ikke særlige grænseværdier for uønskede stoffer i økologien, men bakker op om en harmoniseret kontroltilgang, når der konstateres uønsket forurening.
- Forhandlingerne om væksthusproduktionen synes at gå meget trægt, og endnu har ingen af Europa-Parlamentets kompromisforslag tilladt dyrkning i afgrænsede bede i hele Danmark. Det er væsentligt, at vi kan opretholde og udvikle vores eksisterende økologiske væksthusproduktion. Både i bundjord og i afgrænsede bede. Landbrug & Fødevarer vil gerne endnu en gang gøre opmærksom på det forslag som det daværende Fødevarerministerium, Økologisk Landsforening og Landbrug & Fødevarer i fællesskab udviklede i 2011 og 2012. Alternativt bakker Landbrug & Fødevarer op om undtagelsesmuligheder der også inkluderer hele Danmark, eksempelvis ved brug af den zoneinddeling der kendes fra pesticidområdet.
- På en lang række områder ved detailreguleringen er Europa-Parlamentets ændringsforslag mere omfattende end både Rådets og Kommissionens. Landbrug & Fødevarer er grundlæggende enige i det omfang og den snitflade der er fremlagt i Rådets forslag. Landbrug & Fødevarer støtter op om, at tekniske ændringsforslag der går ud over omfanget i Rådets forslag fastsættes via retsakter og dermed behandles i efterfølgende drøftelser.

Landbrug & Fødevarer har givet udtryk for et klart ønske om at fastholde den årlige økologikontrol for bedrifter med afsætning, og kan således ikke bakke op om forslaget om en risikobaseret tilgang til fastlæggelse af kontrolfrekvens for økologikontrollen.

Landbrug & Fødevarer mener, at den årlige kontrol er en meget stærk og tydelig salgspareparameter i forbindelse med økologi. Netop den årlige kontrolindsats er en af de stærkeste og letteste kommunikerbare indsats, og den kan dermed understøtte økologiens troværdighed og fastholde den høje forbrugertilid. Dette gælder på hjemmemarkedet såvel som på eksportmarkederne i både EU og tredjelande. Landbrug & Fødevarer

vurderer således ikke, at overgangen til risikobaseret kontrol vil understøtte erhvervets mulighed for at øge det økologiske salg.

Landbrug & Fødevarer bakker dog op om, at der i forbindelse med den årlige økologikontrol arbejdes med en risikobaseret tilgang på det specifikke kontrolbesøg, således at kontrolindsatsen på den enkelte bedrift kan variere afhængigt af en vurderet risiko i forhold til eventuel uoverensstemmelse med økologireglerne.

Landbrug & Fødevarer kan støtte, at der fokuseres på de økologiske principper, men er uenig i, at det skyldes en manglende forbrugertillid til økologiske produkter, og at det skal være begrundelsen for at fjerne en række af de nuværende undtagelser. Landbrug & Fødevarer mener, at Kommissionen i den forbindelse har lagt alt for stor vægt på resultatet af den offentlige spørgeundersøgelse.

Landbrug & Fødevarer finder, at der fortsat skal sikres gode vilkår for at opretholde den økologiske produktion og for at fremme omlægningen til økologisk produktion. Derfor skal muligheden for at have samtidig drift af en økologisk enhed og en ikke-økologisk enhed opretholdes, ligesom muligheden for at få nedsat omlægningstid skal bevares. Reglerne for brug af omlægningsfoder og krav til foder fra egen bedrift bør heller ikke skærpes. Stramningerne er unødvendige og vil være en barriere for udvidelse og vækst inden for det økologisk dyrkede areal.

Indførelsen af et miljøforvaltningssystem for økologisk erhvervsdrivende må ikke skabe uhen-sigtsmæssige udfordringer og omkostninger for virksomhederne. Økologierhvervet skal desuden have indflydelse på de krav, der lægges ind i systemet.

Landbrug & Fødevarer er ikke enig i, at det er undtagelsesmulighederne, der generelt skaber ulige konkurrencevilkår. Dog er håndteringen på plantematerialeområdet for uens, og at der skal være en særlig indsats og strategi for gradvist at øge andelen af økologisk plantemateriale på EU-niveau. Der ses især ulige konkurrencevilkår, hvor det er de enkelte medlemsstater, der fastsætter kriterierne, for eksempel langsommavoksende fjerkræracers og krav til udearealer til æglæggende høner.

Samme betragtning gælder i forhold til en overgang til brug af 100 % økologiske dyr til indsæt-telse i økologiske besætninger. Mulighederne skal vurderes inden for de enkelte sektorer, og der skal tages stilling til strategi og overgangsperiode. Kravet er særligt problematisk for svin, hvor det vil være en udfordring at få adgang til en tilstrækkelig genetisk variation, hvis ikke der kan suppleres med ikke-økologiske hundyr.

Landbrug & Fødevarer ønsker at bevare økologikontrollen som en procesorienteret kontrol. Foreningen er skeptisk i forhold til at fjerne kravet om et årligt kontrolbesøg, og kan ikke støtte, at der indføres en særlig grænseværdi for utilsigtede pesticidrester. Foreningen mener desuden, at det fortsat skal være muligt for medlemsstaterne at fritage detailbutikker fra økologikontrol, og at økologikontrollen med fødevarer virkninger fortsat kan gennemføres smidigt som en integreret del af den offentlige fødevarerkontrol.

I forhold til delegering af beføjelser til Kommissionen er Landbrug & Fødevarer særligt skeptisk over for, at delegation i relation til produktions- og kontrolregler, da det kan få væsentlig betydning for producenter og virksomheder – og derfor kan anses for at være centrale dele i den lovgivningsmæssige retsakt. Det er i øvrigt uklart i hvor høj grad medlemsstater og interessenter vil blive inddraget, jf. forslaget artikel 36. Landbrug & Fødevarer peger særligt på, at artikel 2, 7, 10, 11, 12, 13, 16 og artikel 19 har dansk interesse.

Landbrug & Fødevarer finder desuden, at tryneringning af søer fortsat skal være muligt, og at der ikke specifikt skal være krav om rodemateriale i løbegårde til svin. Specifikt i forhold til den danske ægproduktion skal daggamle kyllinger fortsat kunne omlægges. Kravet om, at der i økologisk rugeægsproduktion skal være adgang til udearealer, vil være vanskelig af hensyn til den danske salmonellastatus. Kravet til udeareal og flokstørrelse bør ikke strammes i forhold til de gældende danske regler for økologisk opdræt. Belægningsgraden i etagesystemer ønskes opretholdt som nuværende dansk praksis.

Der bør ikke indføres et forbud mod afhorning af kvæg. Foreningen kan heller ikke støtte, at muligheden for samgræsning med økologiske og ikke-økologiske dyr bliver tidsbegrænset og, at de ikke-økologiske besætninger skal leve op til særlige miljøkrav.

I forhold til akvakultur ønskes den nuværende mulighed for at anvende farve fra naturlige kilder til indfarvning af fisk inden for grænserne af deres fysiologiske behov, opretholdt.

Under medicinreglerne bør der gives mulighed for at bruge særlige produkter og hjælpestoffer, som for eksempel fysiske midler som Orbesealer til forebyggelse af yverbetændelse. Desuden skal de biodynamiske præparater fortsat kunne anvendes.

Landbrug & Fødevarer savner målsætninger for den økologiske produktion i EU i Kommissionens handlingsplan. En målsætning kunne være, at øge andelen af økologisk areal i EU fra de nuværende ca. 6 % til 12 % til 2024. Handlingsplanen bør desuden have klare mål for at udbrede kendskab til EU- logoet, ligesom den skal forholde sig yderligere til udfordringerne med overgang til brug af 100 % økologiske dyr og økologisk plantemateriale.

Import baseret på identisk regelopfyldelse støttes, idet der dog skal sikres gode muligheder for samhandel med 3. lande, der understøtter høj troværdighed bag produkterne. Tilstrækkelige overgangsperioder (4-5 år), skal sikre, at ændringerne ikke får negativ indflydelse på importen fra disse lande (pt. ækvivalens). Det bør undgås, at eksporten ud af EU gøres besværlig, fordi EU opbygger for stramme og administrativt besværlige regler ved import (identisk regelopfyldelse).

Landbrug & Fødevarer bakker derfor også op om, at der fremover sker en forbedring af sporbarheden ved import af økologiske varer, da dette også er afgørende for økologiens troværdighed. Udveksling af data og administrative procedurer kan være en måde at øge sporbarheden på, men det må dog ikke blive så administrativt besværligt, at det kan få karakter af teknisk handelshindring overfor tredjelandene.

Landbrug & Fødevarer savner klima og naturindsatser i Kommissionen forslag. Det ligger implicit i økologiens principper, at natur og klima i særlig grad skal varetages i den økologiske produkti- onsform, men i de eksisterende reguleringer og i Kommissionens nye forslag, er indsatser mod konkrete handlinger undladt. Landbrug & Fødevarer havde derfor gerne set, at der i den kommende forordning blev taget de første bevægelser mod reguleringer der sikrer øget fokus på klima- og naturindsatser i økologien.

Angående det italienske kompromisforslag anfører Landbrug & Fødevarer, at det indeholder mulighed for at have samtidig drift af en økologisk og en ikke-økologisk enhed, men det muliggør ikke samtidig drift, som det ifølge foreningen kendes fra Danmark. Det er ifølge Landbrug & Fødevarer væsentligt, at retten til samtidig drift ikke begrænses til særlige produktioner eller til mindre landbrug. Samtidig drift er en god mulighed, også for store bedrifter, at omlægge bedriften i etaper. Foreningen bemærker, at det for eksempel kan være nødvendigt, hvis eksisterende husdyr og staldsystemer endnu ikke kan tages ud af konventionel produktion, eller hvis der er længerevarende kontrakter på konventionel produktion.

Landbrug & Fødevarer mener, at havsalt bør fjernes fra forordningens anvendelsesområde. Havsalt er et mineral og bør ikke kategoriseres som et landbrugsprodukt. Der foreligger ikke retningslinjer for produktion af økologisk havsalt, og foreningen påpeger, at det vil skabe forvirring, hvis havsalt underlægges anvendelsesområdet, mens stensalt og sydesalt holdes udenfor. Grundlæggende forventer foreningen, at kategorisering af økologisk salt, vil gøre det unødvendigt kostbart og administrativt besværligt for fødevarer virksomheder, der anvender salt i deres økologiske produkter.

I forhold til særlige grænseværdier for utilsigtede stoffer i økologiske produkter, er det ifølge Landbrug & Fødevarer væsentligt at fastholde, at der ikke ønskes særlige grænseværdier for de økologiske produkter. Landbrug & Fødevarer er enige i, at uønskede stoffer som udgangspunkt ikke bør forekomme, men mindre baggrundsforurening vil ifølge foreningen være uundgåeligt i visse tilfælde, og en nul-forekomst vil være utænkelig. Landbrug & Fødevarer bakker op om, at der arbejdes for fælles krav til både analysemetoden og

vurderingen af den konstaterede forekomst, men som udgangspunkt ønsker foreningen at fastholde den procesorienterede kontrol af den økologiske producents handlinger, og i mindre grad fokusere på kontrollen af slutproduktet.

I kompromisforslaget fra det italienske formandskab er holdningen til årlig kontrol uafklaret. Landbrug & Fødevarer vil gerne endnu engang pointere vigtigheden af at fastholde den årlige kontrolfrekvens, men samtidig indføre øgede muligheder for en risikobaseret tilgang på de enkelte kontroller. Økologikontrollen er ifølge Landbrug & Fødevarer blandt de stærkeste kort i forhold til at opretholde økologiens troværdighed, både herhjemme og på fjerne markeder.

I forhold til særlige danske forhold, vil Landbrug & Fødevarer gerne opfordre til øget fokus på de områder, hvor der på grund af nationale fortolkningsmuligheder opleves manglede harmonisering og potentiel konkurrenceforvridning. Det er eksempelvis i forhold til definitionen af langsomt voksende fjerkræracers, krav til udearealer til æglæggende høner og muligheder for økologisk honningproduktion. Her er det ifølge Landbrug & Fødevarer i vid udstrækning danske producenter, der er udfordret, og det kan derfor ikke forventes, at øvrige medlemsstater vil sætte særligt fokus på disse områder. Det samme gør sig ifølge Landbrug & Fødevarer gældende for de foreslåede regler for opdræt af økologiske hønniker, hvor den danske produktion vil blive alvorligt klemt, hvis de foreslåede regler i den kommende forordning træder i stedet for de eksisterende regler i den danske bekendtgørelse. Da Danmark ifølge Landbrug & Fødevarer stort set er det eneste land, der indtil nu har produceret økologiske hønniker, er det væsentligt med et særligt dansk fokus på udfordringerne.

Økologisk Landsforening er positiv over for, at Kommissionen med sit forslag fastslår, at de økologiske mål og principper skal have en fremtrædende placering i reguleringen af det økologiske landbrug. Økologisk Landsforening finder dog ikke, at det afspejler sig tilstrækkeligt i forslaget, der kun i begrænset omfang rykker økologien tættere på målsætningerne. Forslaget indeholder tiltag, der kan gøre det vanskeligt at opretholde den eksisterende produktion. Ud fra en samlet betragtning mener foreningen, at der er basis for at overveje en afvisning af forslaget, idet det vil kræve mange ressourcer at tilpasse det, så der ikke opstår utilsigtede skadelige effekter i forhold til erhvervet, og fordi forslaget ikke i tilstrækkelig grad giver økologien et løft.

Foreningen er positiv overfor, at der skal iværksættes et målrettet avlsarbejde inden for både husdyrproduktion og planteavl. EU bør dog medvirke med midler og politik, som støtter op om initiativet.

Foreningen mener, at det er væsentligt, at der ikke foretages ændringer, der gør det sværere at lægge om, og kan ikke støtte indskrænkningen for, hvornår der kan gives nedsat omlægningstid. Omlægningstiden for udearealer til enmavede dyr skal fortsat kunne nedsættes til 6 måneder. Omlægningsfoder skal kunne anvendes som i dag, dog gerne med den stramning, at foder fra førsteårs omlægning kun kan bruges med op til 20 % pr. dag. Foreningen peger på at indførelsen af skrappe restriktioner på anvendelsen af eget omlægningsfoder i øvrigt står i kontrast til, at der samtidigt med foreslås høje selvforsyningskrav.

Foreningen er positiv overfor, at der skal udarbejdes en miljøredegørelse for firmaer, der fremstiller og forhandler økologiske produkter. Definitionen betyder dog at størsteparten af virksomhederne ikke omfattes af kravet, hvilket ikke er hensigtsmæssigt. Økologisk Landsforening ser gerne, at der også formuleres egentlige energi- eller klimakrav, eller krav om en klima- og energihandlingsplaner, på primærbedrifterne og på akvakulturbrugene.

Økologisk Landsforening er som udgangspunkt enig i, at hele bedriften skal drives økologisk, så længe der er tale om den erhvervsmæssige del af bedriften. Landbrugsskolels mulighed for at have en økologisk produktion må ikke indskrænkes. Ligeledes er det vigtigt, at forskningsinstitutioner både kan have en økologisk og en konventionel produktion. Foreningen kan dog acceptere at kravet falder helt bort, da et krav vil medvirke til at bedrifterne splittes op i en økologisk og en ikke økologisk enhed, og det i virkeligheden gør det sværere at kontrollere, at der ikke finder svindel sted.

Foreningen kan støtte, at der er krav om, at der skal operettes en såsædsdatabase og at der i øvrigt er initiativer, der understøtte anvendelsen af økologisk såsæd. Foreningen bakker også op om, at der indføres en form for gruppekontrol.

Det er positivt, at slutfedning af drøvtyggere ikke længere må foregå på stald. Økologisk Landsforening kan ikke bakke op om, at mikrovirksomheder kan holde dyr i bindestalde – da definitionen er for bred. Muligheden bør kun være til rådighed for meget små dyrehold eller særlige regionale forhold, der forhindrer, at staldene bygges om til løsdrift. Økologisk Landsforening finder det desuden ud fra en sikkerhedsbetragtning meget diskutabelt, at afhorning forbydes.

Økologisk Landsforening foreslår, at der indarbejdes en bestemmelse om at vurdere behovet for kastration af pattegrise inden 2020 med henblik på at undersøge, om der kan indføres et forbud mod kastration i økologisk produktion.

Økologisk Landsforening finder, at fleksibilitetsmulighederne i højere grad skal forholde sig til, at EU udgør et meget heterogent billede. Det er nødvendigt at finde en intelligent løsning, der sikrer et højt minimumsniveau samtidigt med, at der sker en fortsat udvikling på vilkår, der sikrer, at økologien kan vokse i alle lande. Foreningen foreslår konkrete overgangsordninger, der muliggør, at nogle lande på fastlagte betingelser skal kunne få længere tid til at tilpasse sig nye strammere krav. Forslaget skal imødegå, at der skabes og næres behov for supplerende private regler. Økologisk Landsforening finder det uheldigt, hvis EU's regler lægger op til, at der skal være private regler i supplement til EU's regler. Det er foreningens ønske, hvis det ikke kan komme med i denne ombæring, at det indskrives i Kommissionens handlingsplan for økologi, hvordan behovet for en fleksibel tilgang skal håndteres.

Økologisk Landsforening er ikke gået detaljeret ind i kontrolbestemmelserne, men finder, at detailbutikker fortsat skal kunne undtages fra kontrol. Landsforeningen ser åbent på, om kravet om et årligt kontrolbesøg skal opretholdes eller erstattes af en risikobaseret kontrol. De nærmere krav skal dog i givet fald undersøges nærmere. Foreningen ønsker at bevare en proces-orienteret kontrol fremfor en produktorienteret kontrol. Foreningen kan ikke bakke op om, at der indføres særlige grænseværdier for pesticidrester, der skal udelukke produkter fra at blive markedsført som økologiske. Økologien skal alene tage ansvar for ikke at anvende pesticider, og ikke for det øvrige landbrugs anvendelse af pesticider. Forekomst af pesticidrester skal foranledige en afdækning af, om det kan skyldes overtrædelse af forbuddet mod anvendelse af pesticider, men ikke til automatisk nedklassificering af det økologiske produkt. Foreningen er endvidere skeptisk overfor den foreslåede erstatningsordning.

Foreningen støtter, at Kommissionen kan vedtage delegerede retsakter, der dækker de produktioner, som allerede ligger i det foreliggende forslag. Foreningen har hæftet sig ved, at beføjelsen skal ske under inddragelse af eksperter og med høringer af medlemsstater undervejs.

Det er vigtigt, at medlemsstaterne fortsat kan vedtage regler for produktioner, der ikke er direkte omfattet af fælles EU regler. De danske regler for levekyllinger og flodkrebs er eksempler på områder, hvor Danmark i mangel af fælles EU regler har fastsat nationale bestemmelser. De danske regler skal selvfølgelig kunne fastholdes ind til der vedtages fælles EU regler på disse områder, men der kan være andre områder, der endnu ikke er dækket af EU regler, og her skal det ligeledes være muligt at fastsætte nationale bestemmelser.

Økologisk Landsforening kan ikke støtte den del af forslaget, der kræver, at tredjelande skal overholde EU's regler for økologisk produktion identisk og ønsker at opretholde systemet med ækvivalensvurdering i forbindelse med import. Udviklingslande vil ikke have mulighed for at skulle overholde alle regler i EU's økologiforordning, da landenes klima og struktur m.m. er helt forskelligt i forhold til Europas. Økologisk Landsforening finder det urealistisk, at EU formår at etablere bilaterale ækvivalensaftaler med alle de lande, hvorfra der i dag foregår import inden for en rimelig tidshorisont, og forventer, at det samlet fører til en betydelig reduktion af det økologiske vareudbud i EU. Incitamentet for at videreudvikle kravene i det økologiske regelsæt svækkes, da introduktion af nye krav i EU, direkte vil kunne ramme muligheden for at fortsætte en import etableret, inden de nye krav blev indført. Økologisk Landsforening mener derfor, at fokus

skal rettes mod eventuelle opstramninger i forbindelse med godkendelse af kontrolorganerne og udveksling af oplysninger med disse.

Foreningen mener, der er behov for at finde en mere dynamisk og smidig proces for vedligeholdelse af bilagene over tilladte input, hjælpestoffer og ikke økologiske ingredienser. Foreningen foreslår, at det kan ske ved at medlemsstaterne ud fra fastlagte kriterier kan beslutte, hvilke produkter de vil tillade. Beslutningen skal notificeres i de øvrige lande, og en tilladelse vil være gældende i alle lande. Produktet kan kun opføres på listen, hvis der er opbakning fra alle lande. Såfremt der er indvendinger kan forslaget følge den nuværende procedure med behandling af EGTOP. Der er endvidere behov for, at der tages aktivt stilling til anvendelsen af nanoteknologi i økologien.

Af hensyn til sygdomsrisiko og forsyningssikkerhed er der behov for at overveje, om verandaer – skal kunne erstatte egentlige udearealer, når der er tale om avlsproduktioner. Økologisk Landsforening henviser i øvrigt til den danske indstilling til EU fjerkræregler, som blev udarbejdet af Plantedirektoratet under inddragelse af erhvervet i Danmark, idet foreningen mener, at denne indstilling skal ligge til grund for den danske holdning til det fremlagte forslag.

Økologisk Landsforening finder det meget problematisk, at der er stillet vidtgående krav til størrelsen på udearealet til hønniker. Det bør ikke være større, end det man i dag kræver i Danmark, og arealkravet til slagtekyllinger bør tilsvarende sættes ned, så det følger arealkravet til hønniker.

Forslaget indeholder et afstandskrav til nærmeste udgangshul i huset. Økologisk Landsforening vil gerne stille spørgsmålstegn ved, om dette er nødvendigt. Hvis kravet til udgangshuller stilles i forhold til nyttearealet, vil denne relation lægge begrænsninger på udformningen af huset. I den forbindelse skal det bemærkes, at der er inkonsekvens i formuleringen af krav til udgangshuller, idet der både står "poultry house available to the birds" og bare "house".

Økologisk Landsforening noterer sig, at kravet til selvforsyning med foder er hævet væsentligt fra 20 – 60 %, når der er tale om enmavede dyr, men såfremt Danmark kan fastholde sin nuværende definition på opfyldelse af selvforsyningskravet har Økologisk Landsforening ikke nogen indvendinger mod dette.

Økologisk Landsforening mener, at kravet til materialer, der anvendes til bistader, skal beholdes, som det er nu, det vil sige, at de hovedsageligt skal være lavet af naturlige materialer.

Økologisk Landsforening kan ikke støtte, at der sættes begrænsning på antal antiparasitære behandlinger hos fisk. Parasitære behandlinger er netop holdt ude af behandlingsregnskabet, når det handler om landbrugsdyr, det samme må gøre sig gældende inden for akvakultur. Foreningen mener at den nuværende mulighed for at anvende naturligt astaxanthin bør genindsættes.

De biodynamiske præparater skal fortsat kunne bruges. Der skal endvidere også fremadrettet skal være mulighed for fælles afgræsning. Foreningen ønsker endvidere at opretholde nuværende håndtering af GMO-forbud, der er fortsat behov for en form for dokumentation for GM-frihed.

Økologisk Landsforening har suppleret og justeret nogle af de tidligere afgivne høringskommentarer. Økologisk Landsforening ser gerne, at der laves en undtagelse for så vidt angår anvendelse af visse allopatiske lægemidler, således at disse kan anvendes forebyggende. Det drejer sig om midler, der alene har en fysisk virkning som for eksempel orbesealer, der skal forebygge yverbetændelse. Visse diætiske fodermidler bør tillades til økologisk husdyrhold. Økologisk Landsforening mener, at der skal udarbejdes krav til emballager, der vil kunne være problematiske i forhold til sundhed og eller miljø mm. Der bør indsættes krav om, at der etableres EU forsyningsdatabaser på såvel frø- som planteforneringsmateriale og på fiskeyngel.

Økologisk Landsforening ser gerne, at kravet om årligt kontrolbesøg opretholdes. Foreningen er dog positiv over for, at omfanget af besøget planlægges ud fra historikken og karakteren af bedriften og eller virksomheden.

Økologisk Landsforening finder, at delegerede beføjelser til Kommissionen som udgangspunkt bør omfatte redigering af positivlisterne og ikke kontrol- og produktionsreglerne, da disse bestemmelser menes at have væsentlig betydning for økologien.

Samlet set mener Økologisk Landsforening, at forslaget som det er fremlagt, er skadeligt for økologien. Derudover indeholder forslaget ingen initiativer på de områder, som burde løftes, hvis økologien skal udvikles. Økologisk Landsforening henviser i den forbindelse til klima-, natur- og emballagekrav, fleksibilitet via regler for ikrafttrædelse af nye krav i lande med begrænset økologi, og indarbejdelse af en smidigere model for opdatering af positivlisterne i økologiforordningen.

Hvad angår det italienske formandskabs kompromisforslag vurderer Økologisk Landsforening at det fortsat indeholder problemer på centrale områder.

Økologisk Landsforening kan ikke bakke op om forslaget fra det italienske formandskab om at fastholde de nuværende krav til selvforsyning med foder. Det er et grundlæggende princip i økologien, at det skal indrettes i lokalt tilrettelagte systemer, at anvendelsen af eksterne ressourcer skal begrænses, og at husdyrproduktionen skal baseres på en nøje sammenhæng mellem denne produktion og jordarealerne og fodring af dyrene med økologiske afgrøder, der er produceret på samme bedrift eller på nærliggende økologiske bedrifter. På den baggrund stiller foreningen sig uforstående over for et forslag om at fastholde bestemmelser, der ikke stemmer overens med principperne. Økologisk Landsforening mener derfor, at Kommissionens forslag i forhold til selvforsyning med foder skal fastholdes.

Økologisk Landsforening mener, at det er vigtigt, at det reviderede forslag forpligter medlemsstaterne til at fastsætte krav, der giver garanti for, at det økologiske landbrug forholder sig aktivt til, hvordan det kan styrke eller bevare naturindholdet på økologiske bedrifter, og at medlemslandene forholder sig til, hvordan de økologiske bedrifter kan bidrage til at reducere klimaforandringerne. Foreningen mener ikke, at det er muligt at stille de samme krav i alle lande, da der er tale om forhold, som vekselvirker med forskel på geografi og klima med mere. Dette bør fremgå af notatet, da et forslag om enslydende krav vil kunne forhindre, at forslaget kan tiltrædes.

Økologisk Landsforenings vurderer, at formandskabets kompromisforslag i slutningen af 2014 fortsat indeholder problemer på centrale områder. Flere af de områder, som formandskabet har foreslået ændringer på, vil fortsat skulle justeres, for at foreningen finder det tilfredsstillende.

Økologisk Landsforening mener fortsat, at forslaget til en revideret økologiforordning har en karakter, så det bør trækkes tilbage. Det indeholder ikke initiativer, der berettiger, at det skal gennemføres. Økologisk Landsforening finder, at der er små forbedringer i kompromisforslagene, men fortsat for mange alvorlige problemer. Det er fortsat Økologisk Landsforenings opfattelse at de ressourcer, der skal anvendes, til at ændre det problematiske forslag ikke står mål med resultatet. Forslaget bør ifølge Økologisk Landsforening erstattes af et fokuseret forslag, der samtidigt indeholder initiativer, der stiller økologien stærkere som garanti for initiativer inden for natur og klima og som forholder sig til emballering af økologiske fødevarer samt nærings-stofforsyning til økologien med tanke på at sikre gode muligheder for, at økologi kan indgå i en genanvendelse af organiske restprodukter.

Økologisk Landsforening mener, at målet om at harmonisere reaktioner på fund af pesticidrester bør håndteres under kontrolbestemmelserne, og at det er vigtigt, at dette udtrykkes meget tydeligt under forhandlingerne om forslaget.

Økologisk Landsforening finder det er hensigtsmæssigt at erstatte bedriftsstørrelsen på bedrifter, der kan indgå i gruppekontrol med loft på omsætningen, men det er uklart, om det er muligt at finde et meningsfyldt

loft, der kan anvendes på tværs af medlemsstaterne. Økologisk Landsforening mener, at loftet på omsætning eventuelt kan kombineres med et krav om, at der bedriftens produkter afsættes gennem direkte salg.

Økologisk Landsforening stiller sig uforstående over for den store fokus på risiko for problemer med forbrugertilliden. Økologisk Landsforening mener, at den største trussel for forbrugeropbakningen er, at regelsættet forhindrer dynamisk udvikling, da det er vanskeligt at tage initiativer i retning af at styrke indsatser, der ligger i direkte forlængelse med de økologiske principper, såsom natur, klima, genanvendelse af organiske restprodukter, emballagekrav. Foreningen mener, at man i den sammenhæng bør forholde sig til behovet for at styrke de økologiske principper i EU, og samtidig med, at der tages hensyn til, at der hele tiden optages nye medlemsstater, som skal kunne starte en økologisk produktion.

Biodynamisk Forbrugersamfund og Foreningen for biodynamisk jordbrug bemærker, at anvendelsen af biodynamiske præparater ikke er nævnt i forslaget. Biodynamisk Forbrugersamfund finder det vigtigt, at præparaterne fortsat kan anvendes.

De Samvirkende Købmænd har tidligere afgivet et omfattende høringssvar og henviser til dette. De Samvirkende Købmænd havde håbet, at nogle af de bekymringer, som både De Samvirkende Købmænd og flere andre organisationer har givet udtryk for, havde resulteret i, at forslaget måske var blevet ændret. Det ser ud til, at det er sket på nogle punkter, men med de mange ændringer der er sket de sidste år, er det svært at overskue præcis hvad status er nu. Det er eksempelvis ikke klart, hvad der er sket med hensyn til krav om, at alle virksomheder, der sælger økologiske fødevarer, herunder også detailvirksomheder, skal være underlagt økologikontrol. Som tidligere påpeget er det meget vigtigt, at der ikke pålægges detailbutikkerne flere administrative byrder end i dag. Hidtil har både butikker med færdigpakkede fødevarer samt butikker med "simpel tilberedning" været undtaget. Det lyder ikke, som om forslaget sikrer, at dette kan fortsætte. Det virker helt absurd, at der netop for tiden i Danmark gøres så meget for at fremme økologien, samtidig med at forslaget om en ny økologiforordning truer med at bremse. Der er ingen tvivl om, at hvis besværlighederne ved at forhandle og/eller tilberede økologiske produkter i detalj bliver større end i dag, vil salget ikke blive fremmet. De Samvirkende Købmænd arbejder med at hjælpe flere detailbutikker med at gøre reglerne overskuelige, og vi har brug for lempelser, ikke stramminger.

Med hensyn til grænseværdier for pesticider finder De Samvirkende Købmænd det også vigtigt, at man ikke uden videre kan kassere et økologisk produkt, som er dyrket efter de økologiske regler, blot fordi der er en utilsigtet forurening med et pesticid, der måske er kommet flyvende gennem luften fra en nærliggende mark. Det vil føre til et uacceptabelt spild og i værste fald gøre produktion af økologiske afgrøder så risikabel, at det vil demotivere producenterne og føre til færre økologiske grøntsager.

Hvis forslaget helt overordnet ser ud til at medføre flere ulemper end fordele, mener De Samvirkende Købmænd, at Danmark skal stemme imod.

De Samvirkende Købmænd finder, at kravet om, at alle butikker, der forhandler økologiske fødevarer, skal omfattes af økologikontrol, er særdeles u hensigtsmæssigt. Kravet vil betyde, at butikker eventuelt fravælger forhandling af økologiske fødevarer grundet den ekstra administrative byrde. Hvis der indføres gebyrer for økologikontrollen, så vil dette efter foreningens opfattelse have samme uheldige effekt.

De Samvirkende Købmænd mener, at økologikontrollen adskiller sig væsentligt fra kontrollen med fødevarer sikkerhedsmæssige aspekter, og at det derfor forekommer logisk, at økologikontrollen reguleres dér, hvor økologi-ekspertisen ligger. Foreningen er således ikke overbevist om, at reguleringen af økologikontrollen bør flyttes til kontrolforordningen.

De Samvirkende Købmænd finder, at det fortsat bør være muligt at foretage en national vurdering af risikoen for overtrædelser og dermed af behovet for kontrol og fastlæggelse af kontrolfrekvenser på økologiområdet.

Foreningen finder desuden, at kontrollen skal fastholdes som en procesorienteret kontrol fremfor at gå i retning af en produktkontrol baseret på analyser; Det afgørende er, at de økologiske produktionsregler

følges, og ikke om der sker en eventuel uundgåelig forurening af de økologiske fødevarer fra det omgivende miljø.

Foreningen finder, at alle produkter, der lever op til forordningens krav, bør kunne markedsføres som økologiske – ikke kun produkter listet i Traktatens bilag I samt forordningsudkastets bilag 1.

De Samvirkende Købmænd finder, at forslaget om at gøre det muligt at markedsføre økologisk havsalt er uhensigtsmæssigt; Det vil give praktiske problemer, hvis salt af én oprindelse er økologisk, og salt, der er udvundet på en anden måde, ikke er det. Foreningen sætter endvidere spørgsmålstegn ved, om muligheden er forenelig med forordningsbestemmelsen om, at økologiske fødevarer hovedsagelig skal være fremstillet af landbrugsingredienser, når der ses bort fra vand og kogesalt.

De Samvirkende Købmænd peger på, at de foreslåede delegerede retsakter til Kommissionen kan betyde, at medlemsstaterne mister indflydelse - hvilket foreningen finder potentielt bekymrende.

Foreningen har herudover en række bemærkninger af indholdsmæssig og redaktionel karakter samt forståelsesmæssige spørgsmål til de specifikke krav i forordningsudkastets bilag. Særligt finder foreningen, at der ikke bør være krav om adskilt opbevaring af økologiske og konventionelle produkter, når der er tale om færdigpakkede varer, og at det fortsat skal være muligt at producere økologiske og konventionelle produkter i samme virksomhed.

Dansk Akvakultur finder, at muligheden for at anvende astaxanthin fra naturlige kilder som fiskefoder bør genindsættes som nu.

Dansk Akvakultur støtter kravet om, at al fiskeyngel skal være økologisk, og påpeger samtidig vigtigheden af at tidspunktet for hvornår dette skal gælde ikke løbende rykkes, som det er sket indtil nu, da den slags udskydelser er ødelæggende for udviklingen og økonomien hos de omlagte avlstdambrug.

Dansk Akvakultur kan ikke støtte begrænsning af antiparasitære behandlinger af fisk. Der er ikke samme begrænsninger ved landdyr. Der savnes begrundelse for forskellen.

Dansk Akvakultur ønsker flest mulige af de særlige forhold vedrørende økologisk akvakulturbrug, som findes i de danske bekendtgørelser om akvakultur overført til den kommende økologiforordning. Det gælder:

- Tilladte vandbehandlingsmidler
- Mulighed for at forkorte omlægningsperioden i særlige tilfælde
- Afstandskrav til andre anlæg.

Hertil kommer, at Dansk Akvakultur gerne ønsker de særlige danske regler for produktion af økologiske flodkrebs indarbejdet i EU-reglerne.

Dansk Akvakultur stiller i forslag om krav om årlig stikprøveanalyse på de enkelte anlæg for indhold af dioxin og udvalgte tungmetaller i økologiske muslinger og tang. Begrundelsen er, at disse dyrkes i havet og derfor har risiko for at overskride EU grænseværdier, hvilket ses af, at flere af de vilde fisk ikke overholder grænseværdierne.

Dansk Gartneri bemærker, at den nordiske zone har økologisk væksthushproduktion i afgrænsede bede været praktiseret den seneste 10-15 år med myndighedernes godkendelse. Europa-Parlamentets ændringsforslag om, at økologisk væksthushproduktion skal foregå i bundjorden, vil betyde stop for en væsentlig del af den danske produktion af økologiske væksthushgrøntsager mv. og gøre det vanskeligt/umuligt for de konventionelle producenter at omstille produktionen til økologi i takt med den stigende efterspørgsel efter økologiske produkter. Dansk Gartneri vil indtrængende opfordre til, at dyrkningen i afgrænsede bede fortsat kan praktiseres i Danmark, og at der ikke stilles hindringer i vejen for de danske væksthushgartneriers muligheder for fortsat udvikling af den økologiske produktion. Dansk Gartneri gør i den forbindelse

opmærksom på, at der knytter sig en række både miljø- og arbejdsmiljømæssige fordele til dyrkningen i afgrænsede bede sammenlignet med dyrkning i bundjorden.

Dansk Gartneri fremfører, at forbuddet mod samtidig drift vil få afgørende indflydelse på mulighederne for at opretholde eller udvide det økologiske areal i Danmark, og at muligheden for at have samtidig drift derfor skal opretholdes. Foreningen ser også udfasningen af muligheden for at bruge ikke-økologisk udsæd som en barriere for økologiens udvikling. Muligheden skal derfor ikke udfases fuldt ud.

Dansk Erhverv fremfører at det stadig er helt afgørende betydning for Dansk Erhverv, at en eventuel ny økologiforordning tager højde for følgende:

- Kontrollen fastholdes som en procesorienteret kontrol, og ikke går i retningen af en produktorienteret tilgang som foreslået.
- Kontrollen skal ikke øges i detailledet, da økologi bør kontrolleres i det led i værdikæden, hvor effekten er størst.
- Antallet af delegerede retsakter begrænses betydeligt.

Derudover henviser Dansk Erhverv til tidligere afgivet høringssvar.

Dansk Erhverv er generelt positivt stemt over for ønsket om at skabe klarere regulering, øget harmonisering og bedre forbrugerforståelse, som vil have en positiv effekt på udbuddet og efterspørgslen af økologiske produkter i Europa. Dansk Erhverv er enig i, at udgangspunktet for kontrol skal være risikobaseret, men ønsker, at økologikontrollen fortsat skal være baseret på en procesorienteret tilgang frem for en produktorienteret tilgang, som alt andet lige primært vil være baseret på analyser.

Ligeledes er Dansk Erhverv skeptisk overfor kravet om miljøforvaltningssystemer på større fødevarer- og fodervirksomheder i alle led af værdikæden, da det med sikkerhed vil medføre betydelige administrative omkostninger, men hvor effekten i forhold til miljøforbedringer er uklar.

Forslaget lægger op til, at Kommissionen efterfølgende vil vedtage en lang række delegerede retsakter, hvilket Dansk Erhverv er meget skeptisk overfor, idet de relevante interessenter ikke inddrages og da mængden af administrative byrder er central for, hvorvidt økologiforordningen samlet set får en positiv effekt på udbredelse og forbrug af økologiske varer eller ej.

Dansk Erhverv mener, at det fortsat skal være muligt for medlemsstaterne at fritage detailledet fra økologikontrol, da økologikontrol primært bør ske ved kilden. Øget økologikontrol i detailledet kan have en begrænsende effekt på det økologiske varesortiment i eksempelvis butikker med efterfølgende negativ påvirkning af forbruget af økologiske varer.

COOP fremfører, at man arbejder målrettet og intenst på at øge udbud og salg af økologiske varer og herunder også uindpakkede varer samt eksempelvis bake off brød. Forslaget om at alle butikker, der forhandler økologiske fødevarer, skal omfattes af økologikontrol, er særdeles begrænsende for udbredelsen af økologien. Kravet vil betyde, at butikker fravælger forhandling af økologiske fødevarer grundet den ekstra administrative byrde. COOP mener, at økologikontrol primært bør ske ved kilden – altså i primærproduktionen. Øget økologikontrol i detailledet kan have en begrænsende effekt på det økologiske varesortiment med efterfølgende negativ påvirkning af udbud og forbrug af økologiske varer.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Rådet vedtog med kvalificeret flertal en generel indstilling den 16. juni 2015. Der forventes at være opbakning fra et kvalificeret flertal i Rådet til et kompromisforslag.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter et højt ambitionsniveau i økologireglerne, idet økologien både skal udvikles og udbredes. Regeringen lægger afgørende vægt på udbredelse af økologi, da det tjener til at udbygge det økologisk dyrkede areal, løfte dyrevelfærden, forbedre miljøet og øge afsætningen af højværdiprodukter.

Det skal ikke gøres vanskeligere at omlægge til økologisk produktion samt at vedblive at drive økologisk landbrug. Udfasning af undtagelser bør endvidere ske i et realistisk tempo og uden mulighed for yderligere forlængelser.

Regeringen kan ikke støtte, at der indføres særlige grænseværdier for pesticidrester i økologiske produkter, som stammer fra en utilsigtet forurening, herunder pesticidrester, der for eksempel overføres med vinden.

Regeringen finder, at reguleringen af kontrolkravene bør fastholdes i økologiforordningen dels for bedst at sikre en procesbaseret kontrol. Regeringen finder, at det skal fastholdes, at medlemsstaterne skal gennemføre en årlig fysisk kontrol, men er positiv overfor en øget mulighed for en risikobaseret tilgang med hensyn til indholdet af kontrollen. Regeringen finder, at det samlede kontroltryk ikke bør stige og vil arbejde for at sikre, at økologikontrollen med fødevarer virksomhederne fortsat kan gennemføres som en integreret del af den offentlige fødevarerkontrol. Regeringen finder endvidere, at kontrolomfanget af detailledet samt distributionsledet (transportører) ikke bør øges. Regeringen arbejder derimod for en fastholdelse af kravet til virksomhederne om at kunne dokumentere balance mellem input og output, og at der udelukkende fraviges fra dette, når risiko- og væsentlighedsbetragtninger taler for det.

Regeringen lægger vægt på, at der gives mulighed for, at nationale regler kan anvendes i den mellemliggende periode, hvor der endnu ikke er fastlagt økologiske detailregler på EU-niveau.

Regeringen finder, at brugen af delegerede retsakter og gennemførselsretsakter skal indrettes, så medlemsstaterne får tilstrækkelig indflydelse på beslutninger, der har betydning for nationale ressourcer og for udbredelse af økologien.

Regeringen støtter op om, at der indføres natur- og klimakrav. Regeringen ser positivt på, at der kan indføres kriterier for brug af emballage.

Regeringen finder, at det overordnede princip om høje dyrevelfærdsstandarder skal afspejles bedre i forslaget i forhold til, at der lægges op til, at bindestalde fortsat skal kunne bruges til opstaldning af kvæg. Regeringen ønsker endvidere et forbud mod næbtrimning af høner.

Regeringen finder, at de langsigtede implikationer af et ændret importsystem ikke må begrænse markedsadgangen for økologiske produkter fra tredjelande til EU på et urimeligt grundlag, herunder særligt for udviklingslande.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt skriftligt for Folketingets Europaudvalg ved notat oversendt den 9. juni 2015 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 16. juni 2015, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. juni 2015.

Forslaget blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 8. maj 2015 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11. maj 2015, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. april 2015.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. marts 2015 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. marts 2015, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 26. februar 2015.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. december 2014 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2014, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. december 2014.

Forordningsforslaget har skriftligt været forelagt Folketinget Europaudvalg den 9. juli 2014 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. juli 2014, jf. samlenotat oversendt den 3. juli 2014.

Der er oversendt revideret grundnotat om sagen til Folketingets Europaudvalg den 27. maj 2014.
Der er oversendt grundnotat om sagen til Folketingets Europaudvalg den 11. april 2014.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 19. marts 2014, jf. samlenotat oversendt den 13. marts 2014.

Henstillingen til forhandling af aftaler med tredjelande har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. juni 2014, jf. samlenotat oversendt den 4. juni 2014.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

9. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1829/2003 for så vidt angår medlemsstaternes mulighed for at begrænse eller forbyde anvendelse af genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer på deres område
KOM (2015) 177

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. juli 2015. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionens forslag har til formål at ændre forordning nr. 1829/2003, der fastsætter rammerne for risikovurdering, godkendelse, brug og mærkning af genetisk modificerede (GMO) fødevarer og foder i EU. Forslaget er resultatet af Kommissionens revurdering af godkendelsesprocessen for GMO til fødevarer- og foderbrug, hvor Kommissionen ikke hidtil har kunnet opnå kvalificeret flertal blandt medlemsstaterne for sine forslag, og derfor hver gang selv har måttet tage ansvaret for at udstede godkendelserne. Med ændringen får medlemsstaterne mulighed for at begrænse eller forbyde anvendelsen af EU-godkendte GMO fødevarer og foder på deres område. Ifølge forslaget skal nationale forbud være begrundede og baseret på tvingende grunde i overensstemmelse med EU-retten, og må ikke være i strid med Den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritets (EFSA's) risikovurdering af den pågældende GMO med hensyn til sundheden eller miljøet. Desuden skal eventuelle forbud være proportionale og ikke-diskriminerende. Medlemsstater, der vil indføre et forbud, skal forinden retfærdiggøre dette over for Kommissionen, og vil fortsat være fuldt bundet af internationale forpligtelser, herunder WTO regler. Det vurderes, at det kan blive vanskeligt for medlemsstater, der måtte ønske at indføre nationale forbud, at opfylde kravene hertil. Hvis der indføres nationale forbud i EU, kan disse potentielt have negative konsekvenser for det indre marked og den animalske produktion i EU og Danmark. Endelig er det tvivlsomt, om forslaget reelt vil forbedre situationen i EU med hensyn til godkendelse af GMO'er til fødevarer og foder. Forslaget forventes ikke at have konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Forslaget forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. juni 2016 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Kommissionen har med KOM(2015)177 af 27. april 2015 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning nr. 1829/2003 med henblik på at give medlemsstaterne mulighed for at begrænse eller forbyde brugen af genetisk modificerede (GMO) fødevarer og foder på deres område. Forordningsforslaget er modtaget i dansk sprog-udgave fra Rådssekretariatet den 27. april 2015.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) artikel 114 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslaget forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. juni 2016 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Forslaget er resultatet af den revurdering af godkendelsesprocessen for GMO'er til fødevarer- og foderbrug, som kommissionsformand Jean-Claude Juncker gav løfte om i efteråret 2014 ved dannelsen af den nye Kommission. I meddelelse KOM(2015)176 redegør Kommissionen for, at rammen for beslutningsprocessen for GMO-fødevarer og foder bør tilpasses.

Forslaget henviser til, at de retlige rammer i EU for risikovurdering, godkendelse, anvendelse og mærkning af GMO fødevarer og foder er fastsat i forordning nr. 1829/2003 om GMO fødevarer og foderstoffer (GMO-forordningen). Når produkterne er godkendt i EU, kan de frit omsættes og anvendes inden for det fælles marked under de fastsatte betingelser, herunder at de skal være mærkede som genetisk modificerede.

Ved ingen af de hidtidige godkendelser af GMO'er til fødevarer- og foderbrug har det imidlertid været muligt for Kommissionen at opnå kvalificeret flertal for eller imod forslagene om godkendelse ved afstemning blandt medlemsstaterne, selvom Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) i alle tilfælde har vurderet, at produkterne var lige så sikre for menneskers og dyrs sundhed og for miljøet som tilsvarende ikke-genmodificerede produkter. Tilladelserne er derfor blevet vedtaget af Kommissionen i slutningen af proceduren i overensstemmelse med gældende lovgivning uden en positiv udtalelse fra det udvalg, hvori medlemsstaterne er repræsenteret - til trods for, at det ikke var muligt at opnå kvalificeret flertal blandt medlemsstaterne for eller imod forslagene

Kommissionen anfører, at en række medlemsstater med forskellige begrundelser har valgt at indføre forbud mod handel med GMO'er eller GMO fødevarer og foder på deres eget territorium. Nogle af disse foranstaltninger er blevet anfægtet ved nationale domstole eller EU-Domstolen.

Europa-Parlamentet og Rådet har vedtaget en ændring af direktiv 2001/18/EF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer, som giver medlemsstaterne mulighed for at begrænse eller forbyde dyrkning af GMO'er på deres område. Det nærværende forslag har til hensigt at indføre lignende regler for så vidt angår GMO fødevarer og foderstoffer.

Med Kommissionens forslag ændres GMO-forordningen ved indsættelse af en ny artikel (artikel 34a), som giver medlemsstaterne mulighed for at begrænse eller forbyde anvendelsen af GMO fødevarer og foder på deres område. Muligheden for at begrænse eller forbyde anvendelse gælder produkter, som forinden er blevet vurderet som sikre af EFSA og derefter godkendt på EU-niveau.

Begrænsninger eller forbud bør ifølge forslaget vedrøre anvendelse og ikke den frie handel med eller import af genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer.

Eventuelle nationale forbud skal være begrundede og baseret på tvingende grunde i overensstemmelse med EU-retten, og begrundelserne må ikke være i konflikt med de videnskabelige vurderinger af produktet fra EFSA. Desuden skal forbud være proportionale og ikke-diskriminerende.

En medlemsstat, som søger at indføre et nationalt forbud mod anvendelse af en godkendt GMO fødevarer eller foderstof, skal sikre sig, at dette er foreneligt med det indre marked. Forbuddet skal derfor kunne begrundes i hensyn, der er i overensstemmelse med artikel 36 i TEUF og med EU-Domstolens praksis vedrørende tvingende almene hensyn.

Medlemsstater, der vil indføre et forbud mod en given GMO, skal forinden sende et udkast til forbuddet med en begrundelse herfor til Kommissionen, som straks underretter de øvrige medlemsstater om udkastet til

forbud og begrundelse herfor. Herefter har Kommissionen og de øvrige medlemsstater 3 måneder til at kommentere herpå. Først derefter må medlemsstaten indføre forbuddet.

Et forbud skal give mulighed for – inden for en rimelig frist – at opbruge eksisterende lagre af produkter, der er omfattet af forbuddet. Et forbud kan ikke omfatte fødevarer og foder med tilfældige eller teknisk uundgåelige forekomster under GMO-mærkningstærskelværdien på 0,9 procent.

Ændringerne vedrører ikke dyrkning af GMO'er, idet der for nylig er fastsat lignende regler herfor gennem ændring af udsætningsdirektivet (direktiv 2001/18/EF).

Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget har været behandlet i Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg og Miljøudvalg. I begge udvalg var der flertal for at afvise forslaget. På plenarforsamlingen den 28. oktober 2015 vedtog Europa-Parlamentet en afvisning af forslaget på grund af bekymring for, at reglerne ikke vil kunne fungere i praksis, og at de kunne lede til handelshindringer mellem medlemsstaterne. Europa-Parlamentet opfordrede Kommissionen til at fremsætte et nyt forslag.

Nærhedsprincippet

Regeringen vurderer, at nærhedsprincippet er overholdt, idet der er tale om ændringer til allerede eksisterende EU-regler.

Gældende dansk ret

Området reguleres af forordning nr. 1829/2003, der er umiddelbart gældende i medlemsstaterne.

Konsekvenser

Forslaget er fremsat af Kommissionen uden forudgående økonomisk konsekvensanalyse. Det er derfor ikke muligt at udtale sig om de økonomiske konsekvenser for erhvervet, hvis forslaget vedtages, og udmøntes i konkrete forbud i Danmark eller andre EU-lande.

Ifølge de foreliggende oplysninger ligger importen og markedsføringen af GMO fødevarer på et lavt niveau i hele EU, herunder også i Danmark. De GMO fødevarerprodukter, der faktisk markedsføres, er formodentlig mest sammensatte produkter fremstillet uden for EU. Eventuelle nationale forbud inden for EU, som følge af forslaget mod visse GMO'er til fødevarerbrug, forventes derfor ikke at have nogen større erhvervsmæssige konsekvenser.

Omvendt stiller det sig ved eventuelle nationale forbud mod GMO'er til foderbrug, idet foder-branchen og den animalske produktion i Danmark og det øvrige EU i høj grad er afhængig af importen af GMO foder, specielt af soja og i mindre grad af majs. Ifølge de europæiske brancheorganisationer for grovvarer, oliepresning og foderblandinger (COCERAL, FEDIOL og FEFAC), stammer 75 % af EU's behov for proteinrige produkter til fodring af dyr fra import, specielt sojabønner og sojafodermidler (30-35 mio. tons årligt). Størstedelen kommer fra GMO sojaplanter med Argentina, Brasilien og USA som de vigtigste leverandørlande. Danmarks årlige forbrug af sojafodermidler, primært sojaskrå, er på omkring 1,4 mio. tons. Som følge af det store forbrug af soja til foder indeholder langt de fleste foderblandinger i EU og Danmark GMO-ingredienser.

De erhvervsøkonomiske konsekvenser for dansk foderproduktion og animalsk produktion vurderes derfor som høje, især hvis Danmark vælger at indføre et forbud mod GMO foder. Branchen har vurderet, at der er tale om en meromkostning på ca. omkring 1,5 mia. kr. årligt, hvis GMO foder ikke kan anvendes i Danmark.

Hvis andre medlemsstater indfører forbud, vil det kunne påvirke samhandelen med disse lande. En kvantificering af de erhvervsøkonomiske konsekvenser er ikke mulig uden en nærmere analyse af konkrete fremtidige forbud.

Forslaget kan potentielt, hvis det vedtages og bruges af medlemsstaterne, have en negativ virkning på samfundsøkonomien, som følge af mindsket konkurrenceevne og indtjening i landbrugs- og fødevarerektoren, specielt med hensyn til foder og animalsk produktion.

Kommissionen har i marts 2016 fremlagt et arbejdsdokument med titlen "Genetically modified commodities in the EU", som indeholder data om import af soja, majs, raps og bomuld til EU. Af arbejdsrapporten fremgår det, at EU er meget afhængig af import af GM soja til foder, hvorimod selvforsyningsgraden for majs og raps er stor.

Hvis Danmark ønsker at indføre nationale forbud mod GMO fødevarer og foder, vurderes det umiddelbart, at der vil være administrative udgifter forbundet med at sikre, at sådanne forbud overholdes.

Muligheden for reelt at kunne indføre nationale forbud mod GMO fødevarer og foder vurderes at være vanskelig på grund af de EU-retlige krav om, at et forbud skal være foreneligt med det indre marked, dertil at restriktioner skal være begrundede, proportionale og ikke diskriminerende, og at begrundelserne skal være baseret på tvingende almenne grunde og ikke må være i konflikt med de videnskabelige vurderinger af produktet fra EFSA.

I forbindelse med det nu vedtagne Barroso-forslag om muligheden for nationale forbud mod dyrkning af GMO, har flere medlemsstater under forhandlingerne i Rådet rejst tvivl om muligheden for at fremsætte WTO-medholdelige begrundelser for nationale forbud. Dette må i endnu større omfang vurderes at gøre sig gældende i forhold til muligheden for nationale forbud mod import af GMO fødevarer og foder, da disse begrundelser som udgangspunkt vil være nærmere relateret til SPS-området. Hvis der rejses en sag mod EU ved WTO's tvistbilæggelsesorgan, og hvis forbuddet kendes i strid med WTO-reglerne, vil tredjelande kunne iværksætte retaliering over for EU.

Det skal hertil bemærkes, at USA, Paraguay, Chile, Canada, Brasilien og Argentina på mødet i WTO (TBT-komiteén, komitéen for tekniske handelshindringer) i juni 2015 udtrykte bekymring over forslaget, idet de anså forslaget for en teknisk handelshindring.

Rådets Juridiske Tjeneste har i sin udtalelse af 21. december 2015 konkluderet, at det er højst tvivlsomt om eventuelle nationale forbud, som måtte blive indført som følge af forslaget, vil være i overensstemmelse med det interne marked og WTO-reglerne. For så vidt angår forslagets juridiske grundlag konkluderede Rådets Juridiske Tjeneste, at forslaget, som det er formuleret nu, ikke kan baseres på Traktatens artikel 114, da der ikke er bevis for, at det vil medføre en forbedring af godkendelses- og sikkerhedsmekanismerne i forordning 1829/2003.

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering i dansk lovgivning, idet forordningen er umiddelbart gældende.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Forslaget har forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 13. juli 2015 været i høring på høringsportalen, i §2-udvalget (landbrug) og i det rådgivende fødevarerudvalgs EU-underudvalg. Der er indkommet følgende høringssvar:

DI Fødevarer er enige i, at der er behov for at se på, om EU's godkendelsessystem fungerer optimalt, idet systemets sagsbehandlingstider bør nedbringes. Selve regelsættet ser DI Fødevarer dog ikke grund til at ændre på, da de nuværende regler sikrer sikkerheden for mennesker, dyr og miljø på et videnskabeligt grundlag.

Kommissionen foreslår at give medlemsstaterne mulighed for at forbyde GMO foder og fødevarer, selv om disse er videnskabeligt vurderet af EFSA til at være sikre. DI Fødevarer finder dette problematisk, da adgang

til at indkøbe råvarer, herunder foder- og fødevaringredienser på det globale marked, er afgørende for fødevarerbranchens konkurrencedygtighed internationalt set.

Samtidig finder DI Fødevarer, at forskellige nationale regler på området vil være et tilbageskridt for det indre marked og skabe ulige konkurrencevilkår inden for EU. Og endelig frygter DI, at forslaget vil undergrave EU's position i globale handelsforhandlinger.

DI Fødevarer finder det derfor afgørende at fastholde et videnskabeligt baseret godkendelsessystem og undlade at nationalisere godkendelse af fødevarer. Enhver nationalisering af godkendelsen vil svække EU's konkurrenceevne og mindske fødevareklyngens bidrag til vækst og øget beskæftigelse.

DI Fødevarer anbefaler derfor, at Danmark stemmer nej til Kommissionens forslag.

DAKOFO (Danske Korn- og Foderstof- Im- og Eksportørers Fællesorganisation) ser meget store konkurrencemæssige ulemper for EU, såfremt EU reelt bevæger sig i retning af en renationalisering på anvendelsen af væsentlige planteprodukter. Branchen lægger afgørende vægt på, at Danmark med sit forholdsvis lille hjemmemarked har en åben adgang til at kunne arbejde på de internationale markeder – herunder at EU's indre marked ikke reelt bliver undermineret på området, som DAKOFO mener det er tilfældet med Kommissionens netop fremsatte forslag.

DAKOFO fremfører, at en gennemførelse af Kommissionens forslag indebærer en betydelig risiko for, at det indre marked for korn- og proteinråvarer bliver nedbrudt og erstattet af en række nationale - eller måske i nogle tilfælde delstatsafgrænsede (Tyskland) – undermarkeder. Selvom Kommissionen i sit forslag giver udtryk for, at det indre marked rent juridisk skal opretholdes – vil en udvikling hen imod en faktisk forskellighed på godkendte sorter på et basisråvaremarked i realiteten betyde, at der her er sket en renationalisering.

DAKOFO mener, at det vil være et kæmpe tab for EU at skulle erstatte nuværende EU-godkendte sorter med non-GMO. EU's nuværende import af sojaprodukter udgør årligt omkring 33 mio. tons. Konsekvensen af, at hele EU's nuværende sojaimport blev erstattet af non-GMO, vil være en meromkostning på ca. 25 mia. kr.

DAKOFO fremfører endvidere, at dansk konkurrenceevne er helt afhængig af konkurrencedygtige råvarer. Danmarks sojaimport udgør pr. år omkring 1,7 mio. tons. Forudsat uændret prisforskel på GMO og Non-GMO vil meromkostningerne for dansk landbrug ved overgang til non-GMO være på ca. 1,5 mia. kr. pr. år.

Svine- og fjerkrækødproduktionen har relativt store andele soja i foderet. En gris, der alene skal fodres med soja fra Non-GMO soja, vil med de aktuelle markedspriser blive ca. 50 kr. dyrere at producere. For den samlede danske svineproduktion vil det betyde omkring 1 mia. kr. pr. år.

Det er en væsentlig del af baggrunden for, at DAKOFO meget stærkt anbefaler, at Kommissionens forslag om at give de enkelte EU-lande mulighed for at begrænse eller forbyde anvendelse af genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer i deres lande ikke gennemføres.

Landbrug & Fødevarer er fortsat af den opfattelse, at det foreliggende forslag er særdeles bekymrende, og at Danmark derfor aktivt skal arbejde imod forslaget, da

- konkurrencedygtigheden i den danske og europæiske fødevareklynge er afhængig af adgang til at kunne indkøbe råvarer, herunder foder- og fødevaringredienser, på det globale marked
- erstatning af det fælles EU-godkendelsessystem med et nationalt kludetæppe vil være ødelæggende for det Indre Marked og skabe ulige konkurrencevilkår inden for EU
- mulighed for at forbyde import med henvisning til ikke-videnskabelige begrundelser vil sætte de globale handelsforhandlinger på spil og udgøre en latent risiko for virksomheder i forbindelse med handelsstridigheder, som vil få meget store økonomiske og markeds-mæssige konsekvenser.

Landbrug & Fødevarer skal derfor på det kraftigste opfordre til, at Danmark aktivt arbejder for, at forslaget tages endegyldigt af bordet og for, at Kommissionen i stedet sikrer en smidig administration af de gældende

fælles EU-regler. Det er helt afgørende for den danske og europæiske husdyr- og fødevarereproduktion, at EU's system for vurdering og godkendelse af genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer fungerer effektivt og uden forsinkelse samt at godkendelsessystemet er videnskabeligt baseret og internationalt anerkendt.

Landbrug & Fødevarer er fortsat enig i beskrivelsen af de alvorlige negative virkninger på samfundsøkonomien som følge af mindsket konkurrenceevne og indtjening i landbrugs- og fødevarerektoren, specielt med hensyn til foder og animalsk produktion; de administrative udgifter, der vil være forbundet med sådanne nationale forbud; konsekvenser for samhandelen mellem medlemsstater samt de alvorlige udfordringer og konsekvenser, der vil være i forhold til forenelighed med det indre marked og WTO.

Landbrug & Fødevarer skal samtidig understrege, at de tidligere oplyste forventede merudgifter til indkøb af non GM foder på 50 kr. pr. slagtesvin svarende til meromkostninger på over 1½ mia. kr. for den danske husdyrproduktion og animalske fødevarerektor, er under forudsætning af, at det skulle være muligt at indkøbe non GM foder i de mængder. Det vil ikke være tilfældet, hvorfor konsekvenserne vil være langt mere alvorlige for samfundsøkonomien og beskæftigelsen.

Landbrug & Fødevarer skal derfor endnu en gang opfordre til, at Danmark stemmer imod forslaget og i stedet arbejder for, at de gældende regler administreres efter hensigten, herunder at der træffes afgørelser på sagligt og fagligt grundlag, og at de lange sagsbehandlingstider bliver nedbragt til et rimeligt niveau.

Landbrug & Fødevarer bemærker afslutningsvis, at forslaget ikke giver mulighed for at indføre forbud eller begrænsninger som følge af bekymring for menneskers og dyrs sundhed og heller ikke giver mulighed for forbud mod eller begrænsning af dyrkning af GM-afgrøder. Det er vigtigt, at godkendelse fortsat sker på et videnskabeligt grundlag.

Landbrug & Fødevarer fremfører, at det er helt afgørende for den danske og europæiske husdyr- og fødevarereproduktion, at EU's system for vurdering og godkendelse af genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer fungerer effektivt og uden forsinkelse, samt at godkendelsessystemet er videnskabeligt baseret og internationalt anerkendt.

Det er Landbrug & Fødevarers klare opfattelse, at de nuværende fælles EU-regler er hensigtsmæssige og tilstrækkelige i forhold til sikkerheden for mennesker, dyr og miljø. Forbrugernes frie valg sikres endvidere via mærkningsreglerne. Hvis man som forbruger ønsker at undgå GMO, er der endvidere mulighed for at vælge økologiske produkter, hvor det ikke er tilladt at bruge GMO. Det er derimod vigtigt, at der er fokus på, at de nuværende regler bliver administreret hensigtsmæssigt, herunder at de meget lange sagsbehandlingstider bliver bragt ned til et rimeligt niveau.

Landbrug & Fødevarer skal derfor på det kraftigste opfordre Danmark til at arbejde for at sikre en smidig administration af de gældende fælles EU-regler og arbejde imod det foreliggende forslag, da

- konkurrencedygtigheden i den danske og europæiske fødevarerklunge er afhængig af adgang til at indkøbe råvarer, herunder foder- og fødevarere ingredienser på det globale marked
- erstatning af det fælles EU-godkendelsessystem med et nationalt kludetæppe vil være ødelæggende for det indre marked og skabe ulige konkurrencevilkår inden for EU
- mulighed for at forbyde import med henvisning til ikke-videnskabelige begrundelser vil sætte de globale handelsforhandlinger på spil og udgøre en latent risiko for virksomheder i forbindelse med handelsstridigheder.

Landbrug & Fødevarer henviser også til, at DLG vurderede i oktober 2014, at såfremt Danmark ikke har adgang til at indkøbe proteinfoder på verdensmarkedet ville der – såfremt det var muligt at indkøbe non-GMO proteinfoder - være en merudgift på 42 kr. pr. slagtesvin, hvilket ville give dansk landbrug en merudgift på 1,3 mia. kr. årligt. DLG vurderer, at merprisen på nuværende tidspunkt snarere ville være 50 kr. pr. slagtesvin.

DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug (Aarhus universitet) vurderer, at forslaget giver mulighed for potentielt at forbedre husdyrs sundhed, idet der henvises til hypoteser fremsat af DCA om mulige negative effekter af glyphosat-rester i foder på mikroorganismene i husdyrs mave-tarmsystem samt dyrenes mineralstatus.

Danmarks Biavlerforening ønsker at understrege vigtigheden af, at der til enhver tid eksisterer den størst mulige selvbestemmelse for medlemsstaterne for at begrænse eller forbyde dyrkning af GMO-afgrøder. For den del af fødevarereproduktionen, som dansk biavl står for, er dyrkning af GMO-afgrøder en risiko af ukendt omfang. Danmarks Biavlerforening ser derfor med bekymring på ethvert yderligere skridt i den retning, før alle risici er bedre belyst.

Dyreværns-Organisationernes-Samarbejds-Organisation (DOSO) støtter Kommissionens forslag, der giver medlemslandene mulighed for at begrænse/forbyde GMO foder. Forslaget kan ifølge DOSO få positiv betydning for det enkelte dyrs velfærd og sundhed, idet dyrene lider under konventionelle produktionsforhold, som er helt afhængige af importen af GMO-foder. Forslaget kan desuden ifølge DOSO få positiv betydning for klodens økosystem, klimaændringer, menneskers sundhed og samfundets økonomi. DOSO henviser til, at WTO-medlemslande i henhold til SPS-aftalen har ret til frit at fastsætte det beskyttelsesniveau, som de finder passende. Et nationalt forbud mod anvendelse af GMO foder har således efter DOSO's opfattelse gode chancer for at blive bedømt som WTO-medholdelig.

Økologisk Landsforening støtter, at medlemslandene skal kunne begrænse eller afvise anvendelsen af GMO fødevarer- og foder i deres eget land. Dette er ifølge foreningen i overensstemmelse med den folkelige opinion omkring EU med ønske om mere selvbestemmelse og selvforvaltning. Økologisk Landsforening anser det for vigtigt, at medlemsstaterne får mulighed for at begrænse eller forbyde handel med GMO fødevarer- og foder inden for det pågældende land. Drøftelserne bør ikke gå på om, der skal skabes mulighed men på hvordan, der skabes bedst mulighed

Økologisk Landsforening ser endvidere et stort perspektiv for dansk landbrug i at gennemføre et total GMO forbud inden for Danmarks grænser. Det vil skubbe til, at dansk landbrug satser på kvalitet og differentiering frem for mest muligt billigst muligt. Desuden vil det vil være et godt afsæt til at få et landbrug, der er mere artsrigt, og som er baseret på et reelt sædskifte med de værdier, det har for beskyttelse af jordens kvalitet, næringsstofforsyning og robusthed over for skadegørere, så planteavlen bliver mindre afhængig af plantebeskyttelsesmidler.

Økologisk Landsforening beder derfor om, at der tilvejebringes videst mulige beføjelser til, at medlemslandene selv kan afgøre, om der skal dyrkes, handles og anvendes GMO fødevarer- og foder inden for landets egne grænser.

De Samvirkende Købmænd (DSK) henviser til tidligere afgivet høringssvar, og opfordre Danmark til at stemme imod forslaget.

De Samvirkende Købmænd (DSK) mener, at det vil være en stor ulempe for fødevarerhvervet i Danmark, hvis der blev indført nationale forbud mod GMO fødevarer og foder.

Det indre marked for fødevarer skulle gerne sikre, at fødevarer, der er lovlige i et EU land, også er det i de andre EU lande, så de frit kan handles. DSK mener derfor ikke, der skal indføres flere nationale særregler, end der allerede er, - tværtimod bør de eksisterende søges afskaffet. Forbrugerne har ifølge DSK fortsat mulighed for selv at bestemme, om de vil købe GMO fødevarer, da disse skal være mærkede. DSK opfordrer derfor til, at Danmark ikke støtter forslaget.

Fødevarestyrelsen bemærker i forhold til høringssvarene fra Aarhus Universitet, DOSO og Danmarks Biavlerforening, at forslaget ikke giver mulighed for at indføre forbud eller begrænsninger som følge af bekymring for menneskers og dyrs sundhed, og heller ikke giver mulighed for forbud mod eller begrænsning af dyrkning af GMO-afgrøder.'

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget har været drøftet på rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 13. juli 2015, hvor medlemsstaterne udtrykte stor kritik af forslaget og blandt andet henviste til manglende konsekvensanalyse, manglende angivelse af mulige forbudsgrunde for nationale forbud, manglende definition af begrebet "anvendelse" i forslaget, bekymring for WTO-overensstemmelse med de indre markedsregler, relationer til tredjelande, funktionen af det indre marked.

Et stort flertal af medlemsstaterne ønsker, at Kommissionens forslag ikke drøftes yderligere. Generelt betragter medlemsstaterne ikke Kommissionens arbejdsdokument fra marts 2016 som en egentlig økonomisk konsekvensanalyse.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at Kommissionen gennemfører en grundig konsekvensanalyse, før forslaget behandles, herunder særligt af konsekvenserne for det indre marked.

Regeringen finder det ligeledes væsentligt, at det klarlægges, hvorvidt forslaget reelt kan anvendes i overensstemmelse med EU-retten, WTO og andre internationale aftaler, herunder om der kan findes tilstrækkelige hensyn, der berettiger indførelsen af nationale forbud mod anvendelsen af GMO fødevarer og foder.

Regeringen finder, at man bør fastholde fælles EU beslutningsprocedurer for godkendelse af GMO'er.

Regeringen finder på det foreliggende grundlag, at der ikke bør ske en videre drøftelse på grundlag af Kommissionens forslag.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg skriftligt den 9. juli 2015 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 13. juli 2015, jf. samlenotat oversendt den 3. juli 2015.

Der er oversendt grundnotat om sagen til Folketingets Europaudvalg den 19. maj 2015.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Fødevarerudvalg.

10. Rådskonklusioner om evalueringer relateret til EU's handlingsplan om god regeringsførelse, samfundsforvaltning og handel på skovbrugsområdet (FLEGT-handlingsplanen) og dertil knyttede forordninger KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Formandskabet forventes at fremlægge et udkast til rådskonklusioner om evalueringer relateret til EU's handlingsplan om god regeringsførelse, samfundsforvaltning og handel på skovbrugsområdet (FLEGT-handlingsplanen) og dertil knyttede forordninger med henblik på vedtagelse på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. juni 2016.

Baggrund

Formandskabet lægger op til vedtagelse af rådskonklusioner om evalueringer relateret til EU's handlingsplan fra 2003 om god regeringsførelse, samfundsforvaltning og handel på skovbrugsområdet (FLEGT-handlingsplanen⁴) og dertil knyttede forordninger. Det drejer sig om Kommissionens rapport KOM(2016)74 om evaluering af EU's tømmerforordning 995/2010 (EUTR) og en evaluering af den samlede FLEGT-

⁴ FLEGT: Forest Law Enforcement, Governance and Trade (Retshåndhævelse, god forvaltningspraksis og handel på skovbrugsområdet).

handlingsplan, hvor der endnu kun foreligger en konsulentrapport, men ikke noget dokument fra Kommissionen.

Sagen forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. juni 2016 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

Formål og indhold

Udkastet til rådskonklusioner henviser til rådskonklusionerne fra 2003 om FLEGT-handlingsplanen og fremhæver, at den har introduceret en nyskabende tilgang til skovforvaltning, der bringer efterspørgsels- og udbudsmekanismer sammen på en gensidigt understøttende måde. FLEGT-handlingsplanen vurderes fortsat at være relevant, herunder partnerskabsaftaler, der bidrager til at fostre dialog med tømmerproducerende lande. Det anføres, at FLEGT-handlingsplanen bør bevare sit hovedfokus samtidig med at indsatsen prioriteres bedre, herunder støtten til partnerskabsaftaler.

Udkastet indeholder både elementer, der relaterer til FLEGT-handlingsplanens nuværende syv indsatsområder og yderligere elementer, der foreslås taget i betragtning under den fremtidige implementering og eventuelle videreudvikling af FLEGT-handlingsplanen:

1. Bistand til partnerlande

I udkastet anerkendes, at FLEGT-partnerskabsaftaler har været et værdifuldt instrument til at styrke skovforvaltning, øge interessentinddragelse og til at generere andre fordele allerede inden det tidspunkt, hvor partnerlande kan udstede FLEGT-licenser. Udkastet udtrykker opbakning til den støtte, der ydes af EU og medlemsstaterne til partnerlande og fremhæver, at en forudsættelse heraf er afgørende for at kunne implementere partnerskabsaftalerne og FLEGT-licensordningen. Udkastet er endvidere på linje med rådskonklusioner om særberetning 13/2015 fra Den Europæiske Revisionsret, hvori der blandt andet blev henstillet til en bedre planlægning og rapportering af indsatsen og til en bedre prioritering.

2. Træhandel (licensaftaler med partnerlande og eventuel ny generel regulering)

Det fremhæves, at en effektiv implementering af EU's tømmerforordning 995/2010 (EUTR) vil styrke incitamentet til at implementere FLEGT-partnerskabsaftaler. Samtidig opfordres EU og medlemsstaterne til at gå i dialog med ikke-partnerlande om eventuel udvikling af fælles programmer for kamp mod ulovlig tømmerhugst. Med hensyn til tømmerforordningen 995/2010 anføres blandt andet:

- Det fremhæves, at en periode på kun to år efter, at tømmerforordningen 995/2010 er begyndt at finde anvendelse er for kort til at kunne foretage en fuldstændig bedømmelse af den, men at foreløbige konklusioner godt kan drages.
- Tømmerforordningen 995/2010 har bidraget til øget opmærksomhed om ulovlig tømmerhugst og ændret adfærd i virksomheder, der i stigende grad undersøger deres forsyningskæder. Tømmerforordningen 995/2010 har samtidig virket som en tilskyndelse til andre træforbrugende lande til at indføre eller overveje at indføre instrumenter med tilsvarende formål.
- Der har været indledende forsinkelser i implementeringen af tømmerforordningen 995/2010 i nogle medlemsstater. Samtidig anerkendes, at der er opnået væsentlige nylige fremskridt. Udkastet fremhæver, at der er behov for yderligere indsats fra medlemsstaterne for at opnå effektiv og mere ensartet implementering af tømmerforordningen 995/2010 i hele EU, særligt for at sikre lige markedsvilkår på det indre marked, og at fornødne resurser hertil bør tilvejebringes i Kommissionen og medlemsstaterne.
- Udkastet anmoder Kommissionen om dels at bidrage til at lette informationsudveksling og samarbejde mellem kompetente myndigheder, dels at tilvejebringe, i tæt samarbejde med medlemsstaterne, yderlige vejledning med henblik på at fremme en mere ensartet og koordineret implementering af tømmerforordningen 995/2010.
- Udkastet understreger, at tømmerforordningen 995/2010 allerede i dag dækker en væsentlig del af det træ og de træprodukter, der handles i EU. Udkastet anbefaler samtidig, at Kommissionen overvejer en mulig udvidelse af produktdækningen (kunne for eksempel være også tryksager eller stole mv.) for at imødegå nuværende mangler, der vurderes at skabe ulige konkurrencevilkår både internt i EU og mellem

operatører i EU og udenfor EU. Det understreges, at alle eventuelle forslag til udvidelse af produktdekningen skal ledsages af en vurdering af virkningerne.

3. Offentlige indkøbspolitikker for træ

Medlemsstaterne opfordres til at overveje, hvordan de kan skabe incitament til at øge brugen af FLEGT-licenstræ i offentlige indkøb og bidrage til harmonisering af nationale offentlige indkøbspolitikker for træ.

4. Initiativer rettet mod den private sektor

Der peges på behov for mere fokus på involvering af den private sektor, og betydningen af øget støtte til små og mellemstore virksomheder fremhæves. Udkastet opfordrer til at fremme træ som et miljøvenligt materiale, der bidrager til lovlig og bæredygtig brug af skove.

5. Initiativer rettet mod banker og finansieringsinstitutter

Der peges på behov for mere fokus på bankers og finansieringsinstitutioners rolle, herunder øget transparens gennem systematisk overvågning af bankers udlån til skovsektoren og andre sektorer, der kan have relation til ulovlig skovhugst.

6. Bedre udnyttelse af eksisterende lovgivning

Udkastet behandler ikke dette indsatsområde i handlingsplanen.

7. Særlig indsats rettet mod "konfliktømmer."

Udkastet behandler ikke dette indsatsområde i handlingsplanen.

8. Nye udviklinger og relation til bredere mål for bæredygtig udvikling mv.

Udkastet peger også på øvrige forhold, som bør tages i betragtning i den fremtidige implementering og eventuelle videreudvikling af FLEGT-handlingsplanen:

- FN's nye udviklingsmål og klimaaftalen fra Paris, begge fra 2015, og et nyt internationalt arrangement for skove aftalt i FN's skovforum; der efterlyses blandt andet bedre kommunikation om FLEGT-handlingsplanens bidrag hertil.
- Bagvedliggende årsager til afskovning og konvertering af skov til andre anvendelser (landbrug, minidrift, energi, infrastruktur); der opfordres til, at disse adresseres på EU-niveau, og Kommission tilskyndes til at tage dette med i sine overvejelser, herunder hvordan FLEGT-handlingsplanen bedst kan understøtte arbejde hermed og samtidig bevare sit fokus og sine virkemidler.
- Udkastet opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at adressere behovet for en global tilgang til kampen mod ulovlig tømmerhugst og herunder se på sammenhængen til afskovning og forarmelse af skove.
- Udkastet anfører, at FLEGT-handlingsplanen fremadrettet bør ses mere i sammenhæng med bestræbelser på at sikre bæredygtig skovdrift, både indenfor og udenfor EU; samtidig fremhæves at lovlig skovdrift er en forudsætning for bæredygtig skovdrift og generelt vil underbygge dette.
- Udkastet inviterer Kommissionen til i tæt samarbejde med medlemsstaterne at udvikle en fælles implementeringsplan, som tager højde for nye internationale politiske udviklinger, skaber bedre klarhed over mål og milepæle, stimulerer overvågning og følger fremskridt. Planen skal tillige ifølge udkastet klargøre relationen til den bredere problematik omkring afskovning og konvertering af skov til anden anvendelse.

Europa Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om udkastet til rådskonklusioner.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Gældende dansk ret

Rådskonklusionerne har ikke betydning for gældende dansk ret.

Konsekvenser for Danmark

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsadministrative konsekvenser for Danmark.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget, hvor der ikke er indkommet bemærkninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er blandt medlemsstaterne bred opbakning til, at de forskellige evalueringer relateret til FLEGT-handlingsplanen bør følges op med rådskonklusioner.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt formandskabets udkast til rådskonklusioner. Regeringen arbejder for større klarhed i rollefordelingen ved samarbejde med ikke-partnerlande. Det støttes, at der sikres fuld og effektiv implementering af tømmerforordning 995/2010 i hele EU, samt at Kommissionen generelt overvejer forslag til en eventuel udvidelse af produktdekningen i tømmerforordning 995/2010.

Regeringen arbejder for, at en eventuel opfordring til medlemsstaterne om accept af FLEGT-licenstræ i offentlige indkøbspolitikker for træ bliver fleksibel med mulighed for tilpasning til nationale forhold og prioriteringer. Regeringen arbejder for, at opfordringer om at fremme brugen af træ afgrænses til lovligt og bæredygtigt produceret træ. Regeringen støtter, at øget fokus rettet mod banker og finansieringsinstitutter indgår, men alene i overordnede vendinger.

Regeringen støtter, at der i udkastet forbliver fokus på, at FLEGT-handlingsplanen fremadrettet bør ses i sammenhæng med en bredere dagsorden for bæredygtig udvikling, herunder også biodiversitetskonventionen, bredere indsatser rettet mod afskovning og forarmelse af skove og fremme af bæredygtig skovdrift. Regeringen arbejder for, at Kommissionen opfordres til at komme med forslag til, hvordan det bedst kan ske, idet regeringen ikke på nuværende tidspunkt er afklaret mht. om en fælles implementeringsplan er det mest hensigtsmæssige.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Rådskonklusioner om Revisionsrettens særberetning 13/2015 har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. marts 2016 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14. marts 2016, jf. samlenotat oversendt den 25. februar 2016.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.